

Giedra,
diena 58°, naktį 39°.
Saulė teka 5:41, leidžiasi 7:55

7c

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanians in the United States

VOL. XLV.

Price 7c

Chicago 8, Ill.

Antradienis, Gegužės-May 6 diena, 1958 m.

Kaina 7c

107

NATO TARYBA NORI DERYBU SU SOVIETU S-GA

EDGAR HOOVER SMERKIA TEISMU "GAILESTINGUMĄ" KOMUNISTAMS

Cyrus Eaton laiko FBI organizaciją piktesne už Hitlerio geštapą (slaptąją policiją)

WASHINGTONAS, D. C. — FBI direktorius J. Edgar Hoover kreipėsi per kongresą ir Amerikos teismus, kad jie padėtų saugoti šalį nuo komunistų ir kitokių kriminalistų.

Jis pareiškė nepasitenkinimą JAV aukščiausiojo teismo sprendimais pastaraisiais metais komunistų byloje, kai ji pakvietė į kongreso komitetą pasisakyti apie FBI uždavinius ir lėšas ateinančioms metams.

FBI direktorius priminė kongreso k-tui, kad JAV aukščiausias teismas jau išteisino 49 komunistų vadus iš 108, kurie buvo nuteisti prisiekusių teismų už priešvalstybinę veiklą, remiantis Smitho aktu. 14-kos Kalifornijos komunistų vadų išteisinimas pereinamais metais buvo pačių komunistų pripažintas, kaip didžiausias jų laimėjimas Amerikoje nuo komunistų partijos įsteigimo, kalbėjo Hooveris.

FBI turinti po akimis arba tyrinėjanti 150 prokomunistinių organizacijų veiklą, pasakė Edgar Hoover.

Milijonierius priešingos nuomonės
Apie komunizmo pavojų Amerikoje gali kalbėti tik tie, kurie gauna algą iš FBI, pasakė nekoks nors komunistas, o multimiliniierius Cyrus Eaton, 74 metų, televizijos programoj New Yorke.

Jo programa, įeinanti į televizijos seriją, pavadintą "Išsivėjęs iš laisvės", yra finansuojama Fordo fondacijos. Pats Eaton valdo \$2 milijonų geležinkelio, geležies ir anglių karalystę.

Amerikoj esą daugiau policijos negu Hitlerio Vokietijoje
Cyrus Eaton yra vienas iš tokių Amerikos kapitalistų, kurie patinka ir Sovietų ambasadoriui Menšikovui. Tai jis pareiškė Amerikos spaudos korespondentams po pasisvečiavimo pas šį Ohio turtuolį.

Televizijos programos sekmadienį šis multimilijonierius stengėsi apšmeižti savo kraštą. Hitleris niekada neturėjęs tokios didelės spionažo organizacijos, kokią turi amerikiečiai. Jie esą nuolat sekami, uostomi, gujami tai vienos, tai kitos rūšies valdžios šnipų.

FBI esanti tik viena iš 100 kelių sekimo ir tyrinėjimų politinių organizacijų, tvirtino Cyrus Eaton. Pačioje viršūnėje yra CIA, centrinė kontrspionažo organizacija, kurios sekiai seką FBI agentus ir žiūri, ar jie gerai šnipinėja.

Zemės ūkio departamentas, izdo departamentas, valstybės departamentas turi irgi savo agentų armijas (izdo d-tas apie 50,000—60,000), pasakė Ohio geležinkelio ir kasyklų karalius.

Bet jei JAV būtų tokia policinė valstybė, kaip Hitlerio Vokietija, Cyrus Eaton šiandien būtų "galva trumposnis". Gi jam už tokius žodžius nenukrito nė plaukas nuo galvos.

Kauno Čiurlionio vardo dailės muziejus atidaryta kilnojamoji dailininkų darbų paroda. Čia savo darbais dalyvauja įvairių sovietinių respublikų dailininkai. (E)

IŠ VISO PASAULIO

Sustreikavo busų šoferiai
LONDONAS. — Apie 50,000 autobusų šoferių pirmadienio rytą neatėjo į darbą. Milijonas žmonių, kurie kasdien Londone naudoja autobusus, neteko įprastines susisiekimo priemonės. Šoferiai reikalauja pakelti atlyginimą, kaip jiems buvę žadėta.

Brazilijos-Lenkijos sutartis
RIO DE JANEIRO. — Brazilija sudarė sutartį su komunistine Lenkija. Lenkai pastatys Brazilijai 14 prekinį laivų, vertų \$25 mil. Už laivus brazilai atsislygins kava (už \$18 mil.) ir kitais savo šalies produktais.

Graikai nukovė 2 anglus
FAMAGUSTA, Kipras. — Graikų teroristų organizacija vėl atnaujino užpuolimus prieš britus, kadangi per 13 mėnesių "paliaubų" viltys prisijungti prie Graikijos nei kiek nepadidėjo. Sekmadienį graikų teroristas nušovė du anglų kareivius, apsirengusius civiliskai, ir pabėgo. Nuo teroristų (EOKA) rankų Kipro saloj jau buvo nukauta 106 britai.

Sprogo knygų siunta
Politinis atentatas prieš pabėgėlių organizacijas MIUNCHENAS, Vokietija (ELTA). — Balandžio 18 dieną Muenchene, Zeppelinstrasse 67, kur turi savo būstinę viena ukrainiečių organizacija, įvyko sprogdymas.

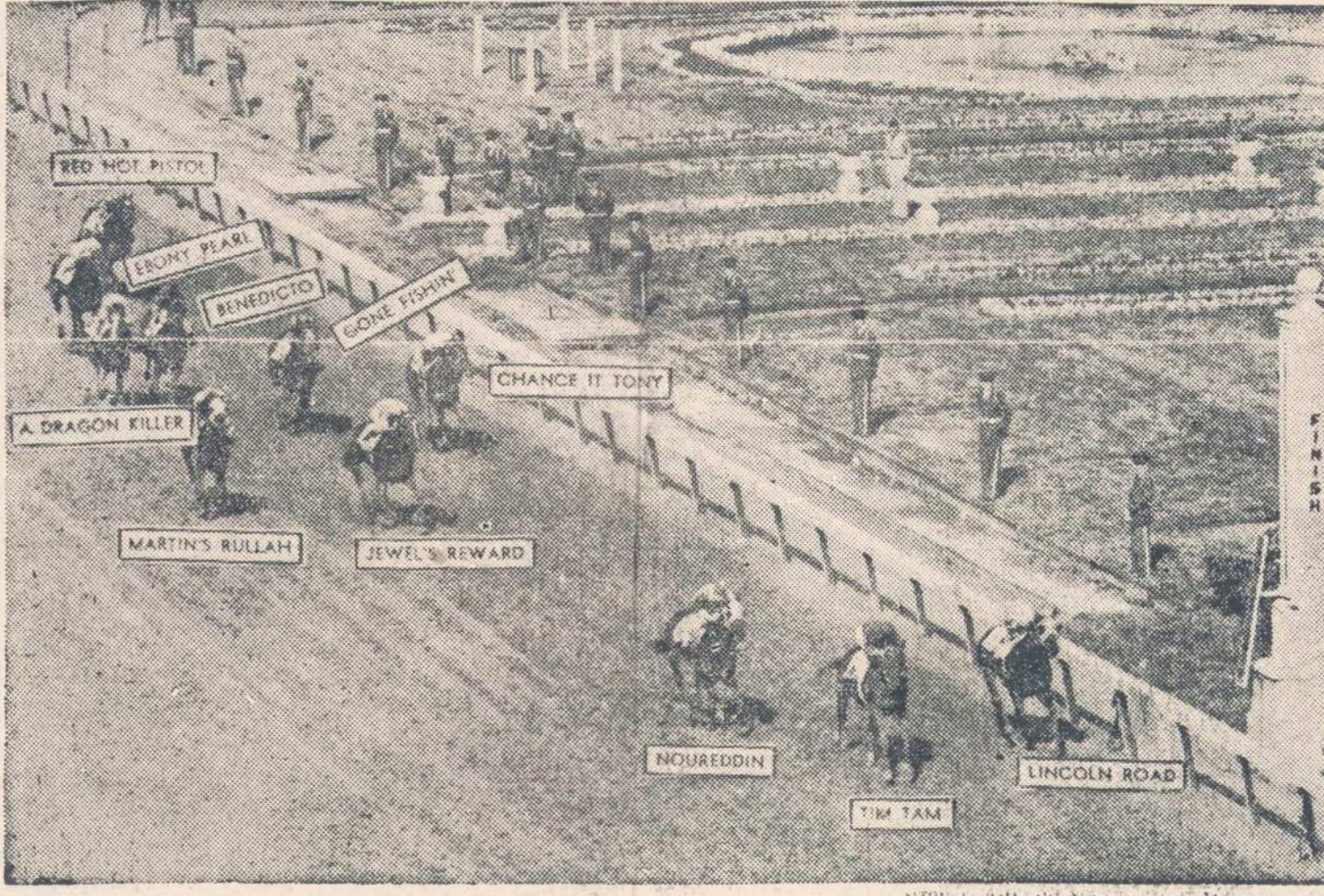
Kaip praneša Muencheno spauda ("Sueddeutsche Zeitung", "Abendzeitung" ir kt.), paštu atėjo knygų siunta, adresuota ukrainiečių laikraščio vyr. redaktoriui Danilui Čaikovskiui (55 m.).

Siuntą priėmė jo sekretorius ir ruošėsi išvynioti, bet pastebėjus Frankfurto, susilaikė. (Savo laiku siuntinys, atėjęs iš Frankfurto į Muencheną, nužudė slovakų veikėją Matų Čermaką ir dar vieną pašalinį asmenį).

Gautąją siuntinį nunešė į rūsi, kur yra spaustuvė. Čaikovskis ten atsargiai atrižo raiščius ir pastebėjo, kad viduje yra knyga su antrašte: "Ukrainiečių emigracija", išleista 1938 metais Pragoje.

Staiga knygos viršelis ėmė keistai raitytis, automatiškai atsiskleisti. Trys ukrainiečiai, knygos siuntą palikę, spruko iš rūsių, bet toli nenubėgus įvyko sprogdymas, tačiau ne labai smarkus. Spėjama, kad sprogdymą nebuvo pakankamai gerai užtaisytį. 1955 metais, Čermako atveju, sprogdymas buvo toks smarkus, kad nužudė du žmones ir suardė pašto įstaigos įrengimus.

Ukrainiečių laikraščio redakcija paskelbė, kad jos nuomone čia turima reikalo su bolševikinių agentų žygiais, kurie jau ilgą laiką stengiasi Rytų Europos emigrantus iš vienos pusės įbauginti, o iš kitos pusės juos vilioti.

Tim Tam laimi Kentucky Derby. Čia parodoma diagrama, kaip žirgas Tim Tam perbėgė liniją, laimėdamas 84-ą Kentucky Derby. Tim Tam džekejus buvo Ismael Valenzuela, iš Calumet farmos.

PARAGVAJAUS DIKTATORIUS SUTIKO NIXONĄ UŽVIS DRAUGIŠKIAUSIAI

Viceprezidentas negailėjo komplimentų

ASUNCION, Paragvajus. — Iš keturių Pietų Amerikos respublikų, kurias jau aplankė JAV viceprezidentas Richard Nixon, maloniausiai ir draugiškiausiai buvo sutiktas Paragvajuje, kurį valdo kietos rankos diktatorius gen. Alfredo Stroessner. Pirmadienį Nixon atskrido į Boliviją.

Demokratinė Uragvajaus respubliką Nixonas girdėjo nemalonių priekaištų iš kairiųjų studentų dėl JAV draugavimo su Pietų Amerikos diktatoriais. Panašius klausimus jam kėlė ir Argentinoje.

Viceprezidentas pripažino, kad Amerika pridarė kai kurių klaidų santykiuose su Argentina, bet ji priekaištus, kad ji palaiko diktatorių, atskatinėjo, jog JAV neutralumo politika neleidžia maišyti į tų respublikų vidaus reikalus.

Amerikos kritikai tačiau yra nuomonės, kad Dėdė Samas nesilaikė jau taip neutraliai, kaip kova Gvatemalaj su prokomunistine diktatūra, bet laikosi "neutralumo" kovoj prieš profasistinius diktatorius.

Bus naujų kalbų
Nixonas viešnagė Paragvajuje duos pagrindo JAV kritikams Pietų Amerikoje vėl kalbėti apie Washingtono vyriausybės palikimą draugauti su diktatoriais vis dėl to "bendros kovos prieš komunistus" vardu.

Ir Asuncione viceprezidentui teko išgirsti nedraugiškų šūkavimų. Gen. Stroessner paaiškino Nixonui, kad visi tie, kurie šūkavauja apie laisvę, yra komunistai. Stroessneriui visi diktatūros priešininkai yra komunistai. Kubos diktatorius Batista irgi šaukia, kad tie, kurie jo nemėsta, yra komunistai, Dominikos despotas Trujillo "vardan komunistų" laiko pamynę demokratiją.

Galėjo ir aplenkti
Viceprezidentas Nixon Argentinos prezidento inauguracijos proga nutarė aplankyti 8 Pietų Amerikos respublikas. Jis būtų galėjęs aplenkti tokį diktatorių kaip Paragvajaus Stroessner. Šiandien, kai argentiniečiai jau yra nuvertę diktatorių Peroną, keistai atrodo prez. Eisenhowerio brolio Miltono savanorišką viešnagę pas diktatorių 1953 m. Argentiniečiai tai priminė ir Nixonui ir nesijaučia gavę patenkinantį atsakymą kad JAV vyriausybė laikosi neutraliai žmonių kovoj su tironais.

JV atmetė Rapackio planą laikyti Vak. Vokietiją bejėge

Lenkijos projektas buvo skirtas Sovietų interesams

WASHINGTONAS, D. C. — Amerika, kartu su Vakarų sąjungininkais, atmetė komunistinės Lenkijos pasiūlymą "nuatominti" Vidurinę Europą.

Lenkų projektas buvo pavadintas jų užsienio reikalų ministro Rapackio vardu, nors tikrinę jį buvo Nikitos Chruščevo kūriny.

Šio plano tikslas buvo sustabdyti Vakarų Vokietijos ginklavimąsi, išstumti ją iš NATO sąjungos ir padaryti bejėgę neutralią valstybę.

Lenkija, Čekoslovakija ir Rytų Vokietija būtų irgi įėjusios į Rapackio "nuatominta" zoną Vidurinėje Europoje. Amerika ir jos sąjungininkai, lygiai kaip ir Kremliaus valdovai, mano, kad Vakarų Vokietijos galia ir reikšmė Vakarų pasaulio apsaugai yra kelių kartų didesnė už minėtų Maskvos satelitų pajėgumą ir reikšmę Sovietų užkariavimų planuose.

Sovietai karo atveju negalės pasitikėti satelitų, pavergtų tautų armijomis. Gi Vakarų Vokietija jau ir dabar yra NATO pagrindinė galybė Europos kontinente.

Paauglių siaubas Bostono gatvėse
Meras uždraudė "rock-and-roll"

BOSTONAS. — Pašokus 4 valandas Bostono arenoje 6,000 jaunuolių "rock-and-roll" šokių ir įsivarių į džiunglinę ekstazinę nuotaiką, prasidėjo skirstantis namo užpuolėnėjimai, muštynės, užkabinėjimai net nieko dėty praevijų gatvėse.

Penkiolika žmonių, iš jų 6 moterys buvo užpulti ir ta pačia proga apiplėšti. Yra ir sunkiai subadyti, kaip laivyno jūrininkas Albert Reggiani, 19 metų. Alan Fred, "rock-and-roll" muzikos transliuotojas iš New Yorko, vadovavęs šiai laukiniškai programai Bostono arenoje, pasiūnė dar jaunuolius prieš policiją, pasakydamas, kad "Bostono policija nenori, kad jauni mas turėtų 'gražų laiką'. Mat, ji neleidžia prigesinti salę šviestų.

Bostono meras John Hynes pasakė, kad sekmadienį "rock and roll" buvo jo mieste šokamas paskutinį kartą. Duosis mauti, atsiliepti kovingai paaugliai.

Verslinės kooperacijos gamyba Lietuvoje kasmet gaminių išleidžianti už apie 250 milijonų rublių. Jų gamybos lyginamasis svoris visoje respublikos pramonėje sudarąs daugiau kaip 7%, kaip buvo pranešta Vilniaus radijo balandžio 14 d. laidoje pramonės darbuotojams. Šiuo metu Lietuvoje veikia 50 verslinės kooperacijos artelių. Jos išleidžia apie 2,000 įvairių gaminių. Tai daugiausia siuvyklos ir panašios dirbtuvės. (E)

Š. ATLANTO SĄJUNGININKAI TIRIA GALIMYBES SUSITARTI SU KREMLIUM

John Dulles liepia dabotis Maskvos satelitų ambasadorių "išmugeliavimo" i konferenciją

KOPENHAGA, Danija. — Pirmadienį šiaurės Atlanto sutarties (Nato) 15 valstybių pradėjo aiškintis, ar yra kokių naujų galimybių, susitarti su Sovietų Sąjunga. O jei jų nėra, kaip toliau organizuoti vieningą apsaugą nuo pasikėsinimų iš Rytų.

Chruščevo programa viršūnių deryboms

Darbotvarkė labai toli nuo Vakarų nusistatymo

MASKVA. — Per Maskvos radiją buvo paskelbtas Nikitos Chruščevo pareiškimas Graikijos laikraščio korespondentui i klausimą apie Rytų-Vakarų vyriausybių vadų konferenciją.

Chruščevas pakartojo šiuos reikalavimus, kurie turi būti svarstomi tokioje konferencijoje: 1) Apsisauojimas nuo netikėto užpuolimo, 2) atominio bombų bandymų sustabdymas, 3) pravedimas Vid. Europoje neutralios zonos, "švarios" nuo atominio ginklo, 4) nepuolimo sustartis tarp Nato ir Varšuvos pakto narių, 5) užsienio kariuomenės sumažinimas Vokietijoje ir kituose Europos kraštuose 6) įtampos sušvelninimas Vid. Rytuose, 7) tarptautinis bendradarbiavimas ir karinės propagandos sustabdymas.

Uždavinys prieš akis esąs nepaprastai sunkus ir didelis, bet dėl to nereikia būti per daug pesimistams, kalbėjo Hansenas.

Luksemburgas — kiečiausias
Mažiau kompromisinė ir žymiai griežtesnė buvo kalba mažiausio NATO nario, Luksemburgo delegacijos vado Joseph Bech, kuris šiemet yra ir NATO tarybos pirmininku.

Jis peržvelgė ilgų metų ir bergždžių derybų su Maskva, istoriją, patirtus nusivylimus po nusivylimų. Bech liepė NATO nariams laikytis tvirtai ir vieninčiai kalbant su Maskvos valdovais.

Kolumbijoje išrinko liberalų prezidentą
Teroristai nukovė 30 balsuotojų

BOGOTA, Kolumbija. — Peritą sekmadienį Kolumbijoje pirmą kartą po 8 metų buvo renkamas, kad ir savotiškai, respublikos prezidentas.

Juo išrinktas liberalų kandidatas Dr. Alberto Lleras Camargo, buvęs prezidentu 1945-46 metais, kada ji nuvertė gen. Gustavo Rojas Pinilla. Pereitais metais griuvo ir šis diktatorius Pinilla.

Besivaidijančios didžiosios partijos — liberalų (demokratų) ir konservatorių (diktatūros) paskelbė taikos paliaubas ir nutarė išstatyti bendrą kandidatą i prezidentus. Dr. Lleras gavo 900,000 balsų, o opozicinės partijos (tautinės unijos) kandidatas Jorge Leyva — 125,000.

Kitas prezidentas, kuris bus renkamas 1962 m., bus konservatorių žmogus. Taip susitarta su liberalais.

Prieš rinkimus ir rinkimų dieną siuntė ir toliau diktatūros šalininkai ir neaiškūs plauko teroristai. Penktadienį karo policija ruošė sukilimą, pagrobė iš penkių valdžios juntos narių keiturius. Bet penktasis greit aliarmavo armiją, samokslininkus sutramdė ir suimtuosius išlaisvino.

Sekmadienį, rinkimų dieną, keliose vietose politiniai teroristai apšaudė sunkvežimius su žmonėmis, važiuojančiais balsuoti. Nušauta mažiausia 30 žmonių, 9 balsuotojai sužeisti.

Bitininkų ir sodininkų suvažiavimas įvyko Vilniuje. Platų pranešimą tais klausimais padarė Žemės ūkio ministerio pavaduotojas Kriauciūnas. (E)

Gromyko apdalino notomis
Pirmadienį užėmė reikalų ministeris Gromyko įteikė Maskvoje naujas notas JAV, Anglijos ir Prancūzijos ambasadoriams i jų vyriausybių pareiškimus pereiną seštadienį.

Trys Vakarų didžiosios valstybės iš dviejų blygybių pasirinko jį manymu mažiausią — derėtis jų ambasadoriams Maskvoje pavieniu su Gromyko ar jo pavaduotoju dėl viršūnių konferencijos sušaukimo. Alternatyva buvo — įsileisti i diplomatinės pasitarimus Lenkijos bei Čekoslovakijos ambasadorius.

Gromyko atsakyme nieko naujo nėra atidengta.

ZIEMOS VAKARAIŠ KNYGA YRA GERIAUSIAS ŽMONIŲ BIČIULIS

APYSAKOS IR ROMANAI

Lietuvių autoriai:

P. Abelkis — Žemaičių Krikštai. Istorinis romanas. 422 psl. \$3.50
P. Abelkis — Atlaidų Pavėsy. Istorinis romanas. 468 psl. \$4.00
Vytautas Alantas — Pragarų po-
švaistės. Romanas. 434 psl., gražiai
įrūta. \$3.50
Pulgis Andrius. Tipelis. Humo-
ristinis romanas. 240 psl. \$3.00
Pulgis Andrius. Anoj pusėj ežero.
Lyrinės apysakos. 102 psl. \$1.50
Aloyzas Baronas — Sodas už Hori-
zonto. Romanas. 254 psl. \$2.50
Aloyzas Baronas. Debesys plaukia
pažemiui. Romanas. 224 psl. \$2.50
St. Būdavo "Uždraustas stebūklas".
Romanas. 246 psl. \$2.60
Bronius Daubaras, MELYNIA SUK-
NELĖ, Apysaka. 154 psl. \$1.50
L. Dovydenas — Tūkstantis ir Viena
Vasara. Romanas, I dalis. 218 psl. \$3.00
Ljudas Dovydenas — Per Klausu-
čių Ulytėlę. Apysaka. 176 psl. \$2.20
Jurgis Gliuda. Namai ant Smėlio.
Chicago, 1952 m., 221 psl. \$2.00
P. Jurkus "Pavasaris prie Vardu-
vos". Pasakojimas. 175 psl. \$2.50
Marius Katiliskis — Užuoventė.
Apysakų romanas. 362 psl. \$3.50
Juozas Kraikauskas — URVINIAI
ŽMONĖS. Romanas. 266 psl. \$2.75
A. Landsbergio "Kelinė". Premi-
juotas romanas. 259 psl. \$2.50
Lazdynų Peleđa — Motulė Pavi-
lio. Ilustruota. 43 psl. \$0.60
H. Lukasevičius. Likimo žaismas.
Romanas. 231 psl. \$2.50
Jonas Marcinkevičius — Krazų
Skėrydės. Istorinis romanas. Lie-
tuvioje premijuota knyga. I dalis.
324 puslapių. \$3.00
Jonas Marcinkevičius — Krazų
Skėrydės. Istorinis romanas. II dalis.
320 psl. \$3.00
Alg. Margeris. Cikagos Sesėliai.
Žiaurios tikrovės vaizdai. 1952 m.
316 puslapių. \$3.00
Alg. Margeris — Šilptarniai.
Amerikos lietuvių tautinio ir kul-
tūrinio atgimimo laikų istorinis ro-
manas. 652 psl., įrūtas. \$9.00
Alg. Margeris — Širdies Rūmai.
Romanas. 450 psl. \$4.00
Algirdas Margeris — Saulės Rustybė.
Romanas. 312 psl. \$3.00
Nelė Mazalaitė SAULĖS TAKAS.
Romanas. 418 psl. \$3.75
Vladas Ramojus — Lenktynės su Se-
tonu. Karo nuotykių. 292 psl. \$3.00
Adomas Micevičius — Konradas
Valentodas. Istorinė apysaka.
92 psl. \$1.50
V. Mykolaitis-Putinas — Altorij
šešėly. Romanas. Trys dalys vienoje
knygoje. 622 psl. \$6.00
P. Orntaitė — Paslėpta Žaidžia.
Jaunamartės takas. Romanas.
160 psl. \$2.00
Marija Radzevičienė ZEMELE SVEN-
TOJI. Apysaka iš lietuvių knygos
kovų. 182 psl. \$2.50
Satrijos Ragana — Senamė dvare.
Apysaka. III leidimas. 176 psl. \$2.00
Alė Rūta — Trumpa Diena. Premi-
juotas romanas. 434 psl. \$4.00
Alė Rūta — Duktė. Apysaka.
250 psl. \$2.40
Bals Sruoga, KAS BUS KAS NE-
BUS, BET ŽEMAITIS NEPRAZUS.
Jauno vaikino nuotykių Napoleono
karišais Lietuvoje. 206 psl. \$2.50
R. Spalis — Gatvės berniuko nu-
otykių. Apysaka jauniui ir senimui.
508 psl., gražiai įrūta. \$5.00
R. Spalis ANT RIBOS. "Gatvės ber-
niuko nuotykių" tęsinys. 482 psl. \$5.00
I. Simonaitytė — Aukštųjų Šimni-
nių Likimas. 438 psl. premijuotas
romanas \$3.50
Ignas Šeinius — Raudonasias ty-
nas. 328 psl. \$3.50
Ignas Šeinius — Kuprelis. 182 psl.
Graziai įrūta. \$2.00
Juozas Švaistas — Petras Širvo-
kas. Lietuvių pasakų motyvais. 228
psl. \$2.
Sonė Tomarienė. Saulės vestuvės.
pasakos. 128 psl., Standikaitės ilus-
truota. \$2.00
Juozas Švaistas KNYGNEŠIŲ PED-
SAKAIŠ. Romanas. 295 psl. \$3.00
P. Tulpė. Kėny dvias. Preibur-
gas. 1948 m., 206 psl. \$1.50
P. Tulpė. Tiltas sargas. P. Abelkis
leidžia. 151 psl. \$1.50
Andrius Valuckas — Nemuno Si-
nūs. Romanas, I dalis. 280 psl. \$3.00
L. Zeikaus "Laiptai ir Tolumas".
Romanas. 241 psl. \$2.50
Dr. S. Biežis. Būkite sveiki.
188 psl. \$2.00
Dr. J. Basanavičius — Lietuviš-
kos Pasakos. I dalis, 280 psl., gra-
žiai įrūta. \$3.00
Josephine Daudvardis — Popular
Lithuanian Recipes. Valgių ir gerimų
receptai anglų kalba. 120 psl. \$2.00
M. Gudelis. Lietuviai gyvena so-
miškus. Idomių aprašytos kovos
1905 Suvalkijoje su caro valdžios
paskirtais miškininkais. \$2.00
Dr. Juozas Kaskelis — Komunizmas
be Kaukės. 116 psl. \$1.00
Vincas Krėvė. 1905. \$1.00
Mūsų garsiojo rašytojo 70 m. sukaktis
paminėti knyga. Knygoje įdėta ra-
šytojo biografija, jo darbų verti-
mas ir du jo paties kūrinių: "Pa-
saukimo valanda" ir "Pagunda".
188 puslapių. \$1.00

VERSTINIAI VEIKALAI

F. M. Dostojevskis. Nusikaltimas ir
baismė. I dalis. Romanas. \$3.00
F. M. Dostojevskio "Nusikaltimas ir
baismė". II dalis. 258 psl. \$2.50
M. Dostojevskis Pažemintieji ir Nu-
skriaustieji. Romanas. Išleido Nemu-
nas. 268 psl. \$2.50
F. M. Dostojevskio "Nusikaltimas ir
baismė". III dalis. 300 psl. \$3.00
Thor Heyerdahl, KON TIKI. Nu-
otykių karnijame vandenynė. 414 psl.
Kaina \$3.75
Guy De Maupassant. Moters
širdis. Romanas. 268 psl. \$2.60
W. S. Reymont. Kaimiečiai, I da-
lis. Romanas. 352 psl. \$3.00
W. S. Reymont. Kaimiečiai, II da-
lis. Romanas. 394 psl. \$3.00
W. S. Reymont. Kaimiečiai, III da-
lis. Romanas. 472 psl. \$3.50
Roman Rolland. Petras ir Liu-
cija. 112 psl. romanas. Autorius yra
Nobelio premijos laureatas. \$1.20
W. S. Reymont. Kaimiečiai, IV da-
lis. Romanas. 392 psl. \$3.50
L. Tolstojas "Anna Karenina" I ir
II dalis. Romanas. 497 psl. \$4.00
Prosper Merimee. Kolomba.
Romanas. 222 psl. \$2.25

Atsilykkit arba siųskit money orderj bridėje 10c. knygos persiuntimui.

NOVELĖS

J. Gliuda. Gėstanti saulė. Metne
nys. 213 psl. \$2.00
Ceslovas Grincevičius. Vidur-
naktio vargonai. Neįtikėtinis istori-
jos. 134 psl. \$1.50
Juozas Grušas. Pabučiavimas.
Novelės. 156 psl. \$1.50
J. Jasmin. A Kiss in the Dark. Short
stories (vertimas iš lietuvių kalbos)
150 psl. \$1.00. Irista. \$2.00
Landsbergis-Mekai — Lėtas. An-
troji proza. Gabija. 1951 m. \$1.25
Andrius Norimas—Naujas Veidas
Novelės. 274 psl. \$2.50
R. Spalis — Didžiosios atgailos
Novelės. 354 psl. \$3.50
J. Švaistas. Eldorado. Apyskaitės
ir vaizdai. 150 psl., irista. \$1.80
A. Vaiciūlaitis. Kur Bakūžė
Samanota. \$2.00
Zemaitės raštai. Karės metu. Lie-
tuvos Sėlimo Fondo leidinys, So
Boston, Mass. "Keleivio" spauda.
1917 m., 128 psl. \$1.00
Povilas Gaučys — Pietų kryžiaus
padangėje. Pietų Amerikos žymes-
niųjų rašytojų novelių rinkinys.
480 psl. \$4.50
L. Pirandello. Pirmoji naktis.
Novelės. 124 psl. \$1.50
Andrius Mironas, 10 populiarių
dainų. Slėgių tekstai, dainuoti su
sokių orkestrais. Kaina 75c.

KULTŪRINIAI VEIKALAI

Dr. J. Balys. Lietuvių Tautosako-
skatymai. I-ji dalis. Išleido
"Patria". \$3.00
Jonas Balys. Tautosakos Lobynei
I-II dalis. \$3.00
J. Baltušaitis. Lithuanian Folk Art
248 psl., 80 iliustracijų, didelio
formato. \$2.00
Dr. P. Jonikas. Lietuvių kalbos
istorija. Gražiai įrūta ir kietus vir-
šelius. 256 didesnio formato
psl. \$3.00
C. Jurgėlo "History of the Lithu-
anian Nation". 544 psl. Kiet. apd. \$5.00
Lietuvių Archyvas. Boševizmo
metai. 438 psl. \$3.00
Dr. J. Remeika — Lietuvos Pajūrio
Padavimai. 112 psl. \$2.00
A. Maceina. Jobo drama. Žmogio
sios būties apmąstymas. 240 psl. \$1.80
P. J. Vizgirda. Vilnius The Capital
of Lithuania. 190 psl., iliustruota.
Didelio formato. \$2.00
D. P. Chantepele de la Saussaye.
Tikėjimų istorija. \$10.00
V. Augustinas LITHUANIA. Lietu-
vos vaizdų albumas, 120 psl. \$6.00
Ignas Šlapelis JUOZAS PAUTIE-
NIUS. Meno raida. Forma. Pautienius
jos. 144 psl. \$5.00
Audra giedroje. Trijų veiksmų
komedija. J. Kučinskas, Sventas-
teodoras. 156 psl. \$1.50
Teodoras J. Kučinskas LYTIŠKIS
GARBINIMAS. 144 psl. \$1.50
J. Dabrila VAI LEKITE DAINOS.
Lietuviški dainų dainorėlis, 220 psl.
VARGUS. Rimuotais vaidinimais.
Ale Rūta NUNESK, UPELĖ, ŽASU
Kaina \$1.00
V. Stulpino Išeistas VYTAUTO
DIDŽIAJAI LIETUVOS ZEMELAI-
PIS. Spalvotas. Kaina \$2.00
Dr. Antanas J. Gussen—DANTYS,
jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kie-
tais viršelias. \$4.00
leidinys. 182 psl. \$2.50
Gyvieji nūnėriai — Trijų veiks-
mų komedija. \$1.00
Vargšas Tadas — Dviejų vaizdų
komedija. 1952 m. Naujienų leidinys.
Kaina \$1.00
Bals Sruoga — Giesmė apie Ge-
diminą. Iliustruota. Chicago, 1952
metais. \$2.00

SCENOS VEIKALAI

Butkų Juzės Raštai. Drama, \$1.50
vaizdai, 162 psl. \$1.50
Vaidylo "Prabojų šešėliai". 1954 m.
kūrybos apibūdinimas ir reprodukcij.
64 psl. \$1.80

ATSIMINIMAI IR BIOGRAFIJOS

J. Aistis, APIE LAIKĄ IR ŽMONES
Literatūriniai atsiminimai. 250 psl.
Kaina \$2.50
Jeromimas Cicėnas. Vilnius tarp
audrų. 568 psl. \$5.00
Dr. K. Grinius. Atsiminimai ir
mintys. Daug idomių medžiagos iš
d-ro K. Griniaus gyvenimo dar ca-
stintinėje Lietuvoje. \$2.00
Juozas Grishmanuskas. Tolinėj.
Kvadratai. New York 1952 m.
192 psl. \$2.00
Dan Kuraitis — Atsiminimai. \$2.00
208 psl. \$2.00
Frank Lavinskas ir A. J. Bani-
šauskas — Angliakasių atsiminimai
Trys dalys vienoje knygoje. Visc
528 psl. \$2.00
Mykolas Slezevičius. Gyvenimas ir
darbai. A. Bako redaguota, žinomu
visuomenininkų straipsniais. 342 psl.
Iliustruota, kietais viršelias. \$5.00
Dan Kuraitis — Daug Kraštų. Dėvų
žmonių. Kelionių aprašymai. \$2.00
240 psl.

LSDP literatūra

Dėl Laikvos Lietuvos! LSPD už
seniųjų organizacijos raštai, 1948
Stutgartas. 25c
Jaunasis Socialdemokratas. Išleis-
ta Lietuvos Socialdemokr. jaunimo
5 (8) No. 1948 m. XII m. 25c
Lietuvos Socialdemokratų Progra-
minės Gairės. 2-ji laida, LSPD už
seniųjų delegatūros New York, N. Y.
1951 m. laida. 25c
Karl Kautskys. Socialdemokratij
ir Komunizmas. Sultutvino dr. P.
Ancevičius, Stutgartas, 1949 m. 25c
O. Bauer. Boševizmas ar social-
demokratija? Vėrsta iš vokiečių
kalbos. Klaipėda, 1922 m. LSPD
leidinys. 50c
M. Čechis. Profesinės Darbininkų
Sąjungos, jų esmė, organizacija, vei-
kimas ir kovos priemonės. Vertė J.
Pakalka.
Grudžio 17 dienos perversmas
Parašė J. Šarūnas. Išleido Lietuvos
Demokratijos Draugai 1927 m. 50c
Demokratinio Socializmo pradai
Ivado žodį parašė V. K. Stutgar-
tas, 1949 m. 25c
John Spargo. Socializmo Minties
Blauvumas. Pluoštas laisvų rėstų
darbininkui Jonatanui. Edvardui
Pittsburgh. Vertė A. Lalis. Chica-
go "Naujienu" bendrovės lėšomis ir
spauda, 1916 m. \$1.00
Leon Blum. Tavo kelias į Socia-
lizmą. Iš vokiečių kalbos vertė L.
Garlauskaitė, 1948 m., Stutgar-
tas. 25c

Is kairės į dešinę: Sovietų prezidentas Klementi Vorosilovas, Jungtinės Arabų Respublikos prezidentas Gaimal Abdel Nasser ir Sovietų premjeras Nikita Chruščevas stovi prie Lenino-Stalino kapo Maskvoje ir žiūri į Gegužės 1-šios parādą.

Chicago lietuviai ruošiasi Amerikos Lietuvių Kongresui

Chicago Lietuvių Tarybos ir
ALT Vykdomajį Komitetą
posėdis

Sekmadienį, gegužės 4 d. 3 v.
popiet Vyčių salėje, 2453 West
47th st. įvyko Chicago Lietu-
vių Tarybos susirinkimas, daly-
vaujant ir ALT Vykdomajam
Komitetui.

Pradžioje pirm. Povilas Gau-
čys pranešė apie Chicagoje ruo-
šiamą 1940 m. birželio 14-15
trėmimų minėjimą. Kalbėtojas
pakviesta Dr. P. Grigaitis ir Ge-
diminas Galva. Minėjimo pro-
gramos 2 daliai nutarta kvies-
ti pora gerų solistų, vyrų ir mer-
gaičių kvartetis ir Peškio orkes-
trą.

Dėl delegatų į Kongresą nuo
Chicago Lietuvių Tarybos nu-
tarta, kad keturis delegatus pa-
skirs nuo savęs po vieną kiek-
vieną ideologinę grupę, o Taryba
nuo savęs parūpins tiems dele-
gatams kelionės išlaidoms po
\$100.

Dėl nuvažiavimo į Bostoną ir
grįžimo, ALT išdėstė Mikas
Vaidyla pasiūlę paimti vagoną,
kas žymiai papiginti važiavimo
išlaidas. Bet kadangi nebuvo ga-
lima pasakyti, kiek tokių vago-
nų bus važiuojančių ir kiek dele-
gatų iš Bostono norės vykti at-
gal važiuoti, palikta reikala to-
liau iširti. Kadangi esą galima
nuolaidą gauti jau nuo trijų
drauge važiuojančių, tai dėl šios
nuolaidos nutarta padaryti žy-
gius nedelsiant.

Kongreso laukia rimti uždaviniai

L. Šimutis, ALT Vykdomojo
Komiteto pirmininkas, padarė
platesnį pranešimą apie šaukia-
mojo Kongreso uždavinius ir gy-
venamojo laiko rimti, pabrėžda-
mas, kad Amerikos Lietuvių
Kongresas yra tikrai visų Ame-
rikos lietuvių kongresas ir kad
šiemet ypatingai reikia jam
nuostis, nes gali tekti organi-
zuoti masinę JAV lietuvių akci-
ją. Atrodo, kad istorija kartojasi.
Kaip 1940 metais Maskva
vedė derybas ir dar sutartis su
kiekvienu kraštu atskirai, taip
šiandien paties siekia ir jau
gauti sutikimą. Skirtumas, kad
tuomet Maskva pavieniai apdir-
bo mažas Pabaltijo valstybes, o
šiemet bandys panašiai apsidir-
bti su didelėmis valstybėmis. Jų
tikslas laimėti "status quo", o
mūsų pareiga perspėti savo JAV
gyventojus, kad to neatsitiktų!

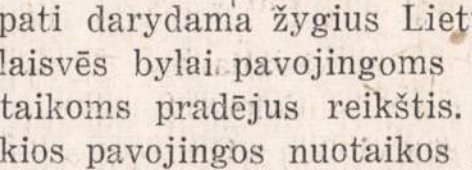
Dr. P. Grigaitis, ALT sekre-
torius, pranešė apie paruošiamą
Kongresui dienotvarkę, kuriai
nuomonių, sumanymų ir patari-
mų iš ALT skyrių, kolonijų ir
organizacijų laukiama iki birže-
lio 10 d. Iš tų nuomonių, suma-
nymų ir patarimų ir bus sudary-
ta bendra Kongreso dienotvar-
kė, kuri tuo būdu geriausiai bus
visų organizuotų Amerikos lie-
tuvių nuomonė.

JAV laukia savo piliečių paramos

Nušviets tarptautinės politi-
kos vėjus vadinamajai Viršūnių
konferencijai artėjant, Dr. Gri-
gaitis pastebėjo, kad ALT jau
per 18 metų stovi Lietuvos lais-

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

Erzvilko Draugiško klubo mėne-
nis susirinkimas įvyks trečiadi-
gėžės 7 dieną, 1953 m., Vengeliausko
svetainėje, 4500 S. Taiman Ave., 7:30
val. vak. Nariai prašomi dalyvauti.

JOKŪBAS KUČINSKAS
gyv. Bass Lake, Ind., daug metų
gyveno 1645 S. California Ave.,
Chgo, Ill. Namų tel.: OL 2-8318.

Mirė 1953 m. gegužės 4 d.,
7:40 val. vakaro, sulaukęs senat-
vės. Gimęs Lietuvoje, Biržų aps.,
Papilio parap., Užubalio kaime.
Amerikoje išgyveno 52 metus.
Paliko nuliūdę: žmona Jieva,
pagal tėvus Verlingytė, sūnus
Walter, mairi Sue, sūnaus uoš-
vienė Elzbieta Staliga, brolis
Petras, jo žmona Grace ir jų
sūnus Algirdas; Lietuvoje liko
brolis Kristus, tyrs seserys: Ona
Kvedaravičienė, Emilija Ajutienė,
Marė Vankūnienė; giminingi:
Martinas ir Olga Telinai-
liai, A. ir E. Kuciūnai, V. ir E.
Meškauskai, Emilija Kučinskienė
su šeimomis; trys švogerkos:
Marutė Labin, Agota Dakus ir
Ona Sandarga ir kiti giminės,
draugai bei pažįstami.
Priklausė Garfield Parko klubi-
ui ir Flat Janitor's Union.
Kūnas pašarvotas A. Petkaus
koplyčioje, 1410 So. 50th Ave.,
Cicero, Ill.
Ketvirtadienį, gegužės 8 d.,
1 valanda po pietų bus lydimas
iš koplyčios į Lietuvių Tautines
kapines.

Visi a. a. Jokūbo Kučinsko
giminės, draugai bei pažįstami
nuoširdžiai kviečiami dalyvauti
laidojimoje ir suteikti jam pas-
kutinį patarnavimą ir atsivei-
kinimą. Nuliūdę lieka:
Žmona, Sūnus ir kiti Giminės.

Laidotuvių direkt. Petkus ir
sūnus. Tel. Townhall 3-2108.

— Koks šventasis su švent-
ga? — Atsakymų rasite Mūsų
KNYGOJE. Kaina: 10c. Viena
NGS- tik 10c 10c.

ANTANAS JONAITIS
(ANTHONY JOHNSON)
gyv. 624 So. Lawrence Ave.,
Chgo, Ill. Namų tel.: NE 8-8285

Mirė 1958 m. gegužės 5 d.,
5:00 val. ryto, sulaukęs puses
amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Kau-
no gubernijoje.
Amerikoje išgyveno 40 metų.

Paliko nuliūdę: žmona Kather-
ine, Lietuvoje brolis ir 2 sese-
rys ir draugai bei pažįstami.
Priklausė Lietuvių Piliečių
klubui.
Kūnas pašarvotas O'Brien ko-
pilyčioje, kansas Jackson ir
Kedzie Ave.
Ketvirtadienį, gegužės 8 d.,
10 valanda ryto bus lydimas iš
koplyčios į Lietuvių Tautines
kapines.

Visi a. a. Antano Jonaičio gi-
minės, draugai bei pažįstamieji
nuoširdžiai kviečiami dalyvauti
laidojimoje ir suteikti jam pas-
kutinį patarnavimą ir atsivei-
kinimą.

Nuliūdę lieka:
Žmona, Sūnus, Posūnis
ir kiti Giminės.

Laidotuvių direkt. A. Petkus
ir sūnus. Tel.: GROvehill 6-2345.

JOKŪBUI KUČINSKUI

mirus, jo žmonai Ievai, sūnui Walteriui
ir broliui Petriui, o taip pat visiems
velionio giminėms liūdesio valandą
nuoširdžiausių užuojautą reiškia

JUOZAPAS PRANCKAS
ir V. KIBURIS.

Gėlės Mylintiems, Vestuvėms,
Banketams, Laidotuviams,
Papušimams.
URBA Gėlininkas
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje
Graziausios Gėlės ir Vainikai, Antka-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5525 So. Harlem Avenue
Portsmouth 7-9020

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

LOVEIKIS Telegrama i
Visas Pasaulio
Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Banketams
ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. Yards 7-7308

LIŪDESIO VALANDOJE ŠAUKITE MAŽEIKĄ and EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

ATSKIROS VESINAMOS KOPLYČIOS

6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601

Gyvenantiems kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Seniausią ir Didžiausią Laidojimo Įstaigą

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 So. Hermitage Avenue

Tel.: Yards 7-1741 — 1742

4330-34 So. California Avenue

Telefonas: Lafayette 3-0440

Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES, 1890 kil.

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

3812 So. Western Avenue
Telf.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telf.: TOWNhall 3-2108-9

Koplyčios visose miesto dalyse.

NARIAI

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.
*
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: Commodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: Yards 7-3401

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI

1646 WEST 46th STREET Phone: Yards 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

PETRAS BIELIŪNAS

4848 S. CALIFORNIA AVE. Phone: Lafayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

NEBAIGTOJI LIETUVOS SIMFONIJA

Stasio Raštikio "Kovose dėl Lietuvos" ir kapituliacijai be šūvio

(Tęsinys)

"Tai kur dabar esime?" — užklauso. "Mes buvome nutarę eiti į prezidentūrą. Priėjome. Padainavome. Išreikšėme savo jausmus. Aš iš čia einu namo. Jūs darykite kaip norite, mieli kolegos" — pasakiau. Didžiama išsiskirstė, dalis patraukė aplankyti techniką Aleksotę ir paspažinti apie apie eseną.

Apie čia suminėmus dalykus, kurie tam tikru atžvilgiu prisimintini, gen. Raštikis nieko nerado. Jis, tačiau, pažymi, kad "baigus derėtis dėl savitarpinės pagalbos sutarties buvo pradėtas svarstyti Vilniaus grąžinimo klausimas" (617 psl.), kad pasakius lietuviai buvo pakviesti pasižiūrėti operos į Didįjį teatrą, buvo vaišinti, jiems rodyti filmą ir pan. "Gan ilga Stalino kalba buvo baigta tostu ir linkėjimu, kad Lietuva vėl pasiektų tokios galybės, kokią ji turėjo Vytauto laikais. Ši kalbos pa- baiga buvo mums netikėta, ir aš dar ir šiandien negaliu jos gerai suprasti" (623—624 psl.).

Kokią teisę Raštikis turi "desantingę" sovietų kariuomenę vadinti "savitarpinės pagalbos sutartimi"? Argi jam, jau pagarbos verto amžiaus sulaukusiam neaišku, kad tai nebuvo "savitarpinė" bet "vienpusinė" sutartis? Ir kokios ten buvo derybės, kada viskas buvo diktuojama, iš anksto sovietų numatyta ir nartata. Jisai, Lietuvos kariuomenės vadas net negalvojo apie karinį savo tėvynės gynimą. Jisai siūlė susitarti ir "apsvarstyti tik pagrindinius principus" (612), o smulkmenas išlyginti vėliau. Ar tai didvyriška laikysena? Ar senosios Lietuvos lietuviai, valdę apie 1,000,000 kv. km. plotą — nuo Baltijos iki Juodosios jūros taip ar panašiai kapituliuoti ir po to kaip niekur nieko linksmintųsi? O Raštikius vis dar neaišku, kodėl Stalinas baigiajį tostą taip užbaigęs. Satyriniai pašiepę jus, delegatai, ir per tai pražūtinę vedamą garbinęją lietuvių tautą, savo laiku triuškinusią Rusijos galybę. Menkavaliai, be drąsos, tautinės ambicijos, numatomųjų sprendimų valdomieji vyrai tegali pasidžiaugti tik buvusiųjų pergalemis. "Koksai spindintis buvo gyvenimas, bet, štai, jau kartuvių kilpa ant kaklo". O kariamajam vis dar neaišku...

Sovietų ultimatas

"Iš Merkio suglaustos informacijos sužinojau, kad vakar naktį Urbišui Maskvoje įteiktas ultimatas, reikalaujantis..." (II—22 psl.). Gaila, autorius neparašo datos, bet tai bene vyko 1940 birželio 15 d. Kaip dėl įvykio reagojo vyriausybės žmonės? Keletas citatų: "Prezidentas buvo už pasipriešinimą". (II—23). "Krašto apsaugos mi-

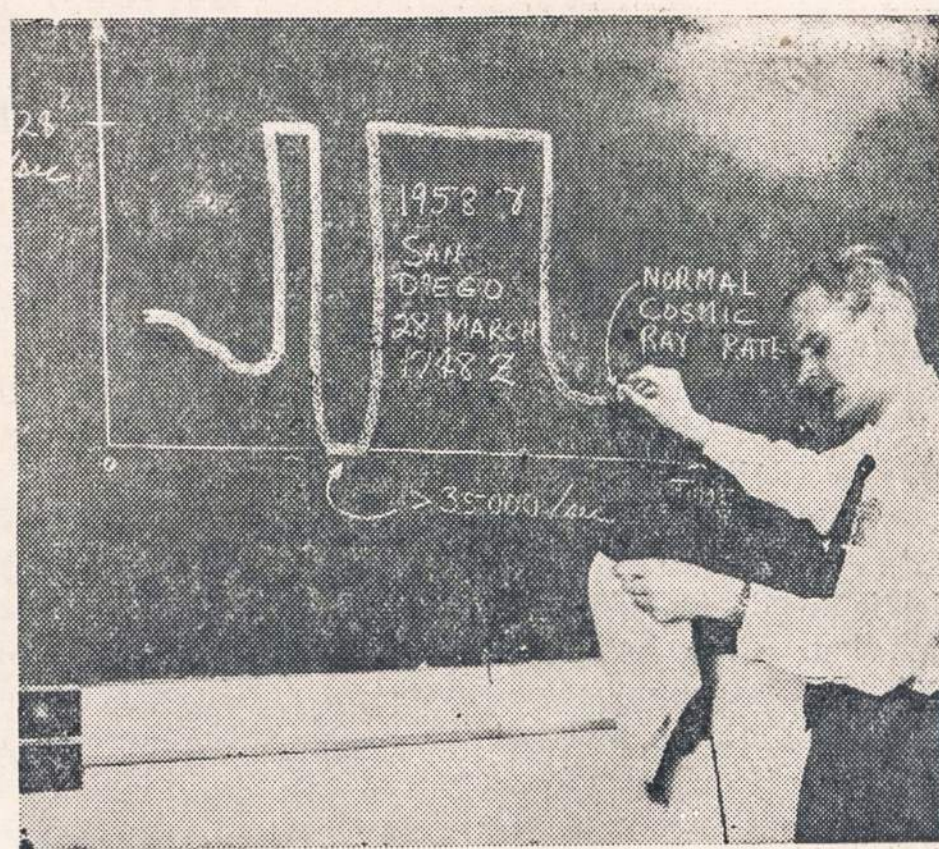
nisteris b. gen. Musteikis, švelniai ir atsargiai, kaip ir visada, nurodinėjo, kad vis dėlto nereikėtų pasiduoti, bet kaip nors pasipriešinti, tačiau jis nepasakė, kaip jis vaizdavo tokio pasipriešinimo organizavimą, kada iki ultimatumo termino buvo likusios tik apie dvi valandos. Panašią nuomonę reiškė švietimo ministeris Jokantas" (II—24 psl.).

Kodėl lai kurie vyriausybės asmenys pasisakė už pasipriešinimą? Ar jie tikėjosi suplikti sovietų labai skaitlingą ir pasirengusią žygiui į Lietuvą kariuomenę? Nemanau. Jie norėjo priešintis dėl tolimesnės lietuvių tautos istorijos, dėl kruvinų ir garbingo įrašo: geriau garbingai žūti, negu vergauti. Tai buvo paskutinė nepriklausomos Lietuvos proga: kapituliuoti ar garbingai kovojant žūti. Gen. Raštikis, prezidento užklaustas, ką jis mano, atsakė: "kad atsisąžvelgdamas į tai, jog krašto viduje turime stiprias rusų karines bazes, kad kariuomenė nėra paruošta pasipriešinti, kad laiko liko tik pora valandų ir kad gynimo organizuoti jau negalima, aš manau, kad dabar jau ne laikas kalbėti apie pasipriešinimą ir mes ginkluotai negalime priešintis". (II—24).

Vadinasi, gen. Raštikis dabar prieš Lietuvą naudojo jo paties dar ne taip senai įvykdytos "savitarpinės pagalbos sutartimi" apgyvendintas sovietų kariuomenės rinktinės įgulas Alytuje, Prienuose, Naujojoje Vilnioje, Gaižūnų poligone. Jos kietai buvo įsirežiusios labai jautrioje Lietuvos vietoje ir panašę turint milžinišką raudonąją armiją, aišku, reikėjo daug drąsos pasisakant už ginkluotą pasipriešinimą, kada pralaimėjimas aiškus. Bet gen. Raštikis ir šiuo kart drąsos neparodė, o supunavo dėstymus ir aiškinimus nukreipiančius juodąją linkmę.

"Apie 15 valandą atskubėjo adjutantas ir susijaudinęs pranešė, kad Ukmergės plentu iš Gaižūnų poligono, kur buvo viena iš rusų karinių bazių, artėja į Kauną rusų tankai. Tai buvo kaip perkūno trenksmas, sujaukė visus susirinkusius" (II—31). "Visi buvo susirūpinę, tik žydų veidai šypsojosi. Laisvės Alėjoje jau buvo keli rusų tankai. Arčiau nėjau, bet iš tolo mačiau, kaip žydaitės puošė okupantų tankus gėlėmis, o žydų jaunuoliai šaukė "Ura!" (II—32 psl.).

Ir dabar gen. Raštikis bijosi, gal kad nepažintų, stebi iš tolo. Bet jau buvo po viskam. Lietuva buvo pralaimėta be karo. Tarsi generalas nebūtų skaitęs (ar pamiršęs) Lietuvos istoriją, kaip lenkai mus migdė ir alino tautiniais, kaip vokiečiai su rusais dalinosi ir kartą, ir trečią mūsų

Ernest C. Ray, Iowa valstybės universiteto fizikos profesorius, rodo, kaip radiacija 1,000 mylių aukštumo pavelkė Geiger instrumentą, kuris yra Explorer III satelito. Pasirodo, jog 1,000 mylių aukštumoje kosminio spindulių radiacija yra daug pajėgesnė, negu iki šiol buvo manoma.

buvusią didelią brangią Lietuvą. Kruvinasis tautos likimas, mažesniame geografiniame plote, įvyko daug greičiau ir "sklandžiau" nei anaisiais laikais.

Zmonės, be išimčių, yra mirtingi ir klaidingi. Didžioji kaltė yra ne klaidas padaryti, bet, kad ir po laiko, prie jų prisipažinti, paraginti kitus jų išvengti, visuomeniniuose darbuose duoti pavyzdžio kitiems. Gen. Raštikis, gi, teisinasi kiek drūtas, iš mano čia suminėty dalykų klaidą pripažinti tik vieną: "Dabar žiūrėdamas į praėjį, manau, kad Kremliaus ultimatumo Lietuvai metu, 1940 m. birželio 15 dieną, tuometinė Lietuvos vyriausybė ir kariuomenės vadovybė, neparuošusios kariuomenės tiem įvykiams, nors tie įvykiai brendę pora mėnesių (žiūr. kitus skyrius), turėjo nors su dalimi kariuomenės pasitraukti į pasienį, o vėliau gal ir į užsienį. Mano klaida, kad to klausimo nepareikalavau griežtai svarstyti paskutiniame Lietuvos vyriausybės posėdyje, nors priminiau vyriausybės pasitraukimą į Tauragę. Dabar manau, kad taip klausimą apsvačius, rusų ultimatus galėjo būti ir atmes-tas. Bet buvo svarstomas klausimas, ar ginkluotai priešintis ar ne. Aš buvau prieš priešinimąsi, nes toks priešinimasis tuo metu buvo neįmanomas ir būtų reikškęs dar didesnę tautinę katastrofą" (II—416 psl.).

Bet jisai vietiek visokiais būdais sukaliojasi, net naudojamas migločiausią pareiškimą: pasitraukimą su kariuomene į užsienį. "Sava kariuomenė" užsienyje nėra jokia kariuomenė, o tik grubiai, ar geriausiai atveju su asariniiais sentimentais, nuginkluotų vyrų būrys. Traukimaisi, bėgimai, kapituliacijai — gerai, bet kovos Raštikis neprapažįsta ir tiek. Tai prieš ką ir kada jis būtų kariavęs? Juk kariuomenės vadas, kaip patsai vardas sako, yra karui. O karo generalas bijo daugiau už kiekvieną eilinį.

Poetiškumas, pamaldus vadas Poetiškumas, religija yra tvarkoje dalykai, naudojami su saiku. Gen. S. Raštikis turi labai daug poetinio ir religinio sentimentų. Savo stiprų religišumą jis ne kartą pažymi knygoje. Ar pamaldus katalikas gali būti puikus karys, be pasigailėjimo žu-das savo žemiškos tėvynės priešus — čia to klausimo nejudinsiu. Viena neabejotinai aišku: Stasys Raštikis netiko būti Lietuvos kariuomenės vadu. Jis tai ir pats prisipažįsta: "Pirmoji mano klaida pasuko visą tolesnį mano gyvenimą visai kitu keliu. 1929 metais labai gerai baigęs Lietuvos universitetą ir gavęs diplomą, atsisakiau važiuoti į užsienį toliau specializuotis ir Lietuvos kariuomenės vadovybės pasiūlytas sutikau važiuoti į Vokietijos generalinio štabo akademią. Tada aš pats labai svyravau. Mano siauresnė specialybė gal būtų buvusi naudingesnė Lietuvai, o mano šeimos ir mano paties likimas, be abejo-nės, būtų buvęs ne toks nelaimingas, kaip dabar" (II—414 psl.).

Poetiškumas, pamaldus vadas

Taip, siauresnė specialybė tik-

Binghamton, N. Y.

—Juozas Morkūnas ilgus metus buvęs SLA 50 kuopos pirm-ninkas, kuris tūla laiką sirgo ir buvo operuotas, jau pasveiko ir grįžo į savo darbo vietą.

—Jonas Kavaliauskas, SLA 50 kuopos išdininkas, rimtai susirgo, kurį laiką išbuvęs namie, išvyko į Amsterdam, N. Y., pas dukterį ir žentą Dr. G. Butkų.

—SLA 50 kuopa neteko trijų savo narių: mirė Pranas Baltrūnas, 72 metų amžiaus; Jonas Sadauskas, 65 metų amžiaus, ir Antanas Bagdonas, 72 metų amžiaus. Visi buvo ilgamečiai SLA 50 kuopos nariai ir dažnai lankydavo kuopos susirinkimus ir parengimus. Senoji karta, eilės retėja. —Kt.

tų daug geriau Raštikiui. Kaip žinia, jis buvo baigęs veterinariją. Gal būtime turėję žymų, paskutiniame Lietuvos vyriausybės posėdyje, nors priminiau vyriausybės pasitraukimą į Tauragę. Dabar manau, kad taip klausimą apsvačius, rusų ultimatus galėjo būti ir atmes-tas. Bet buvo svarstomas klausimas, ar ginkluotai priešintis ar ne. Aš buvau prieš priešinimąsi, nes toks priešinimasis tuo metu buvo neįmanomas ir būtų reikškęs dar didesnę tautinę katastrofą" (II—416 psl.).

Bet jisai vietiek visokiais būdais sukaliojasi, net naudojamas migločiausią pareiškimą: pasitraukimą su kariuomene į užsienį. "Sava kariuomenė" užsienyje nėra jokia kariuomenė, o tik grubiai, ar geriausiai atveju su asariniiais sentimentais, nuginkluotų vyrų būrys. Traukimaisi, bėgimai, kapituliacijai — gerai, bet kovos Raštikis neprapažįsta ir tiek. Tai prieš ką ir kada jis būtų kariavęs? Juk kariuomenės vadas, kaip patsai vardas sako, yra karui. O karo generalas bijo daugiau už kiekvieną eilinį.

Poetiškumas, pamaldus vadas

Poetiškumas, religija yra tvarkoje dalykai, naudojami su saiku. Gen. S. Raštikis turi labai daug poetinio ir religinio sentimentų. Savo stiprų religišumą jis ne kartą pažymi knygoje. Ar pamaldus katalikas gali būti puikus karys, be pasigailėjimo žu-das savo žemiškos tėvynės priešus — čia to klausimo nejudinsiu. Viena neabejotinai aišku: Stasys Raštikis netiko būti Lietuvos kariuomenės vadu. Jis tai ir pats prisipažįsta: "Pirmoji mano klaida pasuko visą tolesnį mano gyvenimą visai kitu keliu. 1929 metais labai gerai baigęs Lietuvos universitetą ir gavęs diplomą, atsisakiau važiuoti į užsienį toliau specializuotis ir Lietuvos kariuomenės vadovybės pasiūlytas sutikau važiuoti į Vokietijos generalinio štabo akademią. Tada aš pats labai svyravau. Mano siauresnė specialybė gal būtų buvusi naudingesnė Lietuvai, o mano šeimos ir mano paties likimas, be abejo-nės, būtų buvęs ne toks nelaimingas, kaip dabar" (II—414 psl.).

(Pabaiga)

3 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

—TUESDAY, MAY 6, 1953

Dėl paminklo

Dr. V. Kudirkai

(Laisvoji Tribūna)

Perskaitęs R. Rimiečio straipsnį dėl paminklo Kudirkai, aš susimąsčiau, ilgai galvojau ir nusprendžiau, kad jisai gerą mintį iškėlė.

Iš tikrųjų Dr. V. Kudirka yra labai daug nusipelnęs lietuvių tautai. Kiekvieną lietuvių jisai mylėjo kaip savo brolių, labai rūpinosi visų dirbančiųjų gerove. Jisai buvo laisvos minties skelbėjas ir aiškios žmonėms, kad tikrai mokslas ir apšvietimas padeda žmonėms pažinti ir suprasti tikrąją tiesą.

Jisai atidžiai sekė ir lietuvių išeivių gyvenimą Amerikoje ir buvo jautrus išeivių bėdoms ir vargams naujame krašte. Lietuvių Tautinės Kapinės yra su-kurtos visų dirbančiųjų vargo brolių lietuvių, laisvos minties žmonių. Todėl Tautinės Kapinės ir yra pati tinkamiausia vieta paminklui dėl laisvos minties skleidėjo ir dirbančiųjų draugo Dr. V. Kudirkos.

Kiekvieną kartą nuvykęs į Tautinės Kapines aš jaučiuosi lyg būčiau sugrįžęs atgal į Lietuvą, į savo mielą tėvynę, nes aš čia randu tiek daug draugų ir pažįstamų kaip niekur kitur. Mano žmona, mano brolis ir daug draugų jau čionai amžinam poilsui atsigulė. Kiekvieną kartą praėdamas pro Dr. Jono Šliupo paminklą aš sustoju, nusiimu kepurę ir prisimenu vėlinę Joną kaip gyvą, prisimenu tuos laikus, kai su juo lietuviškas draugijas kūrėme, susirinkimus rengėme. Jam pastatytas paminklas tikrai labai papuošia Tautinės Kapines ir visų dėmesį pritraukia.

Aš labai norėčiau sulaukti tos dienos, kad atsislojęs prie paminklo Kudirkai, aš galėčiau padūmoti ir prisiminti mano jaunystės dienas, kai ir aš, tada dar visai jaunas vaikas, Kudirkos raštų paveiktas, kovojau prieš rusų priespaudą. Tikiuosi, kad visi lotų savininkai šitam sumanymui pritaris, o žmonių išrinkti patikėtiniai-direktoriai išgirs žmonių balsą ir supras paminklo Kudirkai svarbumą ir reikalingumą.

—Senas lietuvis.

Detroit, Mich.

Rengiamasi gegužinei

Jau tretį metą iš eilės Detoito LSK Kovas rengia gegužines, kurios visuomet pasižymi gera nuotaika ir įvairumu. Šių metų gegužinė bus pati pirmoji ir ji įvyks New Liberty parke, gegužės 25 dieną.

Jau sudaryta rengimo komisi-sija ir sukviešti tartininkai. Dirbama atsidėjus ir stengiamasi viską atlikti pavyzdgingiausiai. Reikia tikėtis, kad lietuviškoji visuomenė ir šiemet neliks abejinga ir sportininkų pastangas parems gausiu atsilankymu.

—ptr.

Los Angeles, Calif.

Išleistuvės

Gegužės 1 d. Povilas ir Philis Visborai surengė šaunų išleistuvių pobuvį poniai Julia Swyt, kurį išvyko į Chicago pas savo seserį Valeria Matelis, švogeri Bruno bei jų vaikų, Carol ir Bobby, ir kitus draugus ir pažįstamus. Jų ji ten turi daug, nes ponias Swyt yra kadaise gyvenusi tame pagarsėjusiame mieste, Chicagoje, — Amerikos lietuvių "sostinėje".

Ten besisvečiuodama ponias Swyt tikisi atšvęsti kelis gimtadienius: pirmas josios sesers dukros Carol; antras, ponios Theodoros Kužas (gegužės 10 d.) ir taip pat ponios Swyt gegužės 12 d. Dėl patogumo ponios Kužas ir Swyt sutinka savo gimtadienius atšvęsti vieną dieną, t. y. gegužės 10 d.

Ponias Swyt atveža savo giminėms ir draugams daug dovanų iš "Kvailiufornijos"... Glėbį Kalifornijos "Sunshine" ir daug gerų linkėjimų.

P.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA

didžiausias lituanistikos žinynas, lietuvių kultūros paminklas.

Iš suprojektuotų 20 — 21 tomo trylika jau išspausdinti, kiti rengiami. Redaktorius visą LE ruošimo darbą pagal atskiras raides pasiskirstė iki galo. LENGVOS SĄLYGOS: imokėjusiems bent už vieną tomą, visi išeisusieji tomą siunčiami iš karto. Likusios sumos mokėjimas išdėstomas užsiskaičius priimtinomis dalimis. Vieno tomo kaina J. A. V. \$7.75, visur kitur \$8.00.

Užsakymai siųstini šiuo adresu:

J. Kapočius, Lietuvių Enciklopedija
265 C. STREET, SO. BOSTON 27, MASS.

PASKUBĖKITE—ATSARGOS RIBOTOS!

THE C. S. JOHNSON COMPANY

IRANKIAI KONTRAKTORIAMS-STATYBININKAMS

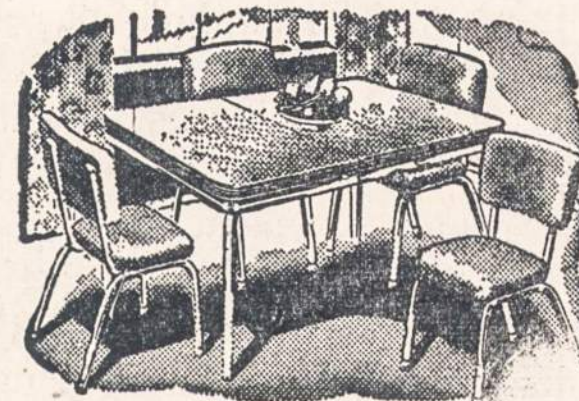
Priemonės cementui maišyti ir įvairiems jo mišiniams paruošti

Rašykite patarnavimams

P. O. Box 71 (Plant at Kenwood)
Champaign, Illinois

MIDLAND
Savings and Loan Association
Mes mokame Aukštą Dividenda
PER 40 METŲ VISŲ LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ
4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

PAVASARINIS IŠPARDAVIMAS -- SPECIALIOS NUOLAIDOS

5 gabalų, 36"x60", DINETTE \$4950

Miegamoji sofa, kėdė otomanas už \$1495

PIRKĖJAS GAUS GERĄ DOVANĄ.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. Roosevelt Road Tel.: SEEley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

MOVING **PERKRAUSTYMAS** **MOVING**
IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli trokštai - Naujais krovimais ir krovimais
Ilgų metų patirtis - Pigus ir sąžiningas patarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Wollbrook 5-9209

Taupykite, kur Jūsų santaupos neša gerą pelną ir yra saugios

Universal Skolinimo ir Taupymo Bendrovė moka aukštus dividendus. Saugi įstaiga, nes indėliai yra apdrausti per Federal Savings & Loan Insurance Corp. iki \$10,000 kiekvienam asmeniui. Lengvai pasiekiami iš visų miesto dalių. Keičia ir išduoda savo čekius ir duoda paskolas perkantiems namus

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted Street

Telefonas: HAYmarket 1-2028

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Visuomet mokėjome aukštus dividendus

DABAR JUOS DAR

PADIDINOME

1/2%

TAUPYTOJAMS TEIKIAME ĮVAIRIUS PATARNAVIMUS VELTUI. Keisiojame čekius. Perkam ir parduodam valstybės bonus. VISOS SANTAUPOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
2555 WEST 47th STREET LAFayette 3-1083

B. R. PIETKIEWICZ, prez. E. R. PIETKIEWICZ, sekr. ir adv. Darbo valandos: pirmadienį, ketvirtadienį, nuo 9 iki 5 val. vak.; antradienį, penktadienį, nuo 9 iki 5; trečiadienį, šeštadienį, nuo 9 iki vidudienio.

AMERIKOS ŽMONĖS PAGARSEJĘ PRASTAIS DANTIMIS,

pasakė Benjaminas Franklinas dar prieš 170 metų. Yra kas nors blogai, jei 95% vaikų turi išpuviusius dantis. Apie dantų ligas ir kaip nuo jų apsaugoti vaizdžiai ir išsamiai rašo Dr. Antanas Gustainis savo naujojo knygoj.

DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis

Geras popierius, kieti viršeliai. Knyga kainuoja \$4.00.

Siųskite čekį ar Money Orderį:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, ILL.

Subscription Rates:	
In Chicago \$13.00 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$11 per year, \$6.00 per six months, \$3.50 per three months.	
7 cents per copy, 10c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje	
metams	\$13.00
pusei metų	7.00
trims mėnesiams	4.00
vienam mėnesiui	1.50
Kitose JAV vietose ir Kanadoje	
metams	\$11.00
pusei metų	6.00
trims mėnesiams	3.50
vienam mėnesiui	1.25
Užsienioose	
metams	\$14.00
pusei metų	7.00
vienam mėn.	1.50
Naujienuose eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAYmarket 1-6100.	
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	
NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-tos.	

JAV atmetė Rapackio planą

JAV ambasadorius Varšuvoje mandagiu laišku Lenkijos užsienių reikalų ministerio pavaduotojui Winiewicz pranešė, kad JAV nepripažinti lenkų sumanymui sudaryti "beatomę juostą" iš dviejų Vokietijos dalių, Lenkijos ir Čekoslovakijos. Tas sumanymas yra žinomas, kaip Rapackio Planas, nes jį pernai įteikė su savo parašu Jungtinių Tautų generalinei asamblėjai lenkų užsienių reikalų ministeris Adam Rapacki.

Rapackio rašto kopijos buvo išsiųstinėtos JT nariams, prašant juos išstudijuoti jį ir paremti. Ambasadorius Jacob D. Beam dabar į tai atsakė savo vyriausybės vardu.

Ambasadoriaus laiškas, kaip minėjome, mandagus, bet visai aiškus. Jungtinės Valstybės atsisako pritarti "beatomės juostos" sumanymui — viena, dėl to, kad Vakarinė Vokietija įeina į S. Atlanto Sutarties Organizaciją (NATO); perkėlus Vokiečių Federalinę Respubliką į neutralią juostą, būtų susilpninta bendroji Vakarų apsigynyimo sistema.

Antra, jei būtų uždraustas Vakarinei Vokietijai atominis apsiginklavimas ir atominių bazų laikymas jos teritorijoje, tai Vakarai nebeturėtų kuo atsispirti prieš skaitlingas Rusijos jėgas, aprūpintas įprastais ginklais (tankais, artilerija ir t.t.), nes Vakarų sausžemio armijos Europoje yra kur kas mažesnės, negu rusų.

Savo laiške ambasadorius Beam duoda suprasti, kad tikrieji Rapackio Plano sumanymai, gal būt, sėdi Maskvoje, nes sovietų valdžia nori lygiai tokio pat dalyko, kokį siūlo lenkų ministeris. Tačiau JAV ambasadorius prileidžia, kad lenkai galėjo patys sugalvoti tą planą, nes jie yra išsikovoję šiek tiek nepriklausomybės nuo Rusijos. Tai yra netiesioginis padaršinimas lenkams tęsti savo kovą dėl laisvės.

Bet, nežiūrint, ar beatomės zonos sumanymas yra gimes Maskvos Kremliuje, ar Varšuvoje, jisai, dėl aukščiau nurodytų priežasčių, nėra priimtinas. Vietoje to, JAV atstovas siūlo įsteigti šiaurėje didelę oro inspekcijos zoną, nuo britų salų iki Uralo kalnų. Gomulkos vyriausybė, žinoma, nerems jokio Amerikos sumanymo, kuriam neduos savo palaikinimo Chruščevo klika. Tačiau propagandos požiūriu šis JAV pasiūlymas atrodo geras. Amerika siūlo praktišką planą apsaugoti bent 12 tautų šiaurės Europoje nuo netikėtios atakos atominėmis bombomis — ir tuo pačiu apsaugoti pasaulį nuo Trečio pasaulio karo grėsmės.

Mums atrodo ypač svarbu, kad JAV nedvejodamas atmetė neutralios, nuo atominių pabūklų apvalytos juostos sumanymą. Nes šis sumanymas reikštų patvirtinimą esamosios padėties — status quo — Rytų ir Centro Europoje, taigi ir Lietuvos pavergimo prailginimą. Washingtonas manevruoja, bet principų vis dėlto neišsižada.

Apžvalga

"BAISUS ŽIAURUMAS"

A. Bimba sakosi dabar patyres, kad Jungtinės Valstybės, susipykusios su Egiptu dėl Suez Kanalo pagrobimo, "padarė negalimū 'Care' pašalpos pasiuntimą Egipto vaikams". Girdi,

"Tai baisiai žiaurus nekalčių vaikų nubaudimas!"

Neseniai Bimbos "Laisvė" rašė apie savavališką Imigracijos departamento valdininkų pasiūlymą su suomių Heikkila, jį staigiai išdeportuojant, dar nepasibaigus jo deportacijos bylai. Nors Heikkila tapo ūmai sugrąžintas į JAV, bet bimbiniukų organas šaukė, kad tai "nesvietiškas žiaurumas".

Nesvietiškas žiaurumas! Baisus žiaurumas! — kai bimbiniukai kalba apie šios šalies valdžią.

Nesigilinant į klausimą, kokiū būdu JAV vyriausybė "padarė negalimū" (?) siųsti organizacijos Care pašalpą Egipto vaikams, ir ar ji iš tiesų taip padarė, tenka pažymėti faktą, kad ta organizacija norėjo gauti SSRS leidimą siųsti pašalpą žmonėms, gyvenantiems anapus Geležinės Uždangos. Bet sovietų valdžia griežtai atsisakė!

Atsisakė net leisti Tarptautiniam Raudonajam Kryžiui aprūpinti vaistais ligonius komunistų valdomuose kraštuose!

Maisto, drabužių ir vaistų siuntimai tiems žmonėms kontroliuoja sovietų valdžia, kuri plėčia nuo siuntėjų mūltais ir kitokius mokesčius, dažnai didesnius, negu tie daiktai verti. Sovietų valdžia daro pelningą biznį iš savo nelaimingų valdinių skurdo ir jų giminių amerikiečių mielaširdystės!

Tūkstančiai Amerikos lietuvių, kurie stengiasi sušelpiti savo gimines okupuotoje Lietuvoje, yra šitaip diena iš dienos apipilėjami.

Ar tai žmoniška? Ar tai padoru?

Bet Bimba ir "Laisvė" to nemato. Jie mato "baisų žiaurumą" tik Amerikoje.

Beje, ir protiškausi nusigynę Prūsėka pučia į tai Bimbos dūda. Pats nesugebėdamas nieko pridėti prie fanatiško šūkavimų, jisai plūsta tuos, kurie tą fanatišką kritikuoja.

ŠVENTOS KARVĖS INDIJOJE

Indijos skerdyklų savininkai, mėsos pardavinėtojai ir gyvulių pirkliai prašė leidimo skersti karves, remdami

tuos, kad draudimas jas skersti varžas pagrindinę prekybos laisvę. Bet teismas jų prašymą atmetė.

Karvės Indijoje yra laikomos šventomis. Pagal indų religiją, papiauti karvę yra sunpašiusi. Negalima jos net mušti pagaliu, kai ji lenda į ūkininko pievą arba miestiečio daržą. Todėl Indijoje visur pilna karvių. Daugelis jų, negaudamos pašaro, badauja ir stimpa, bet kol jos kruta, jų niekas negali užgauti, nes jos neliečiamos.

Tačiau skersti bulius, buivolus ir jaučius nedraudžiama.

Šis religinis indų prietaras taip senas, kad patys indai nebeatsimena, kaip ir iš ko jisai kilo. Etnologai aiškina, kad visos žmonių gentys senovėje garbindavo tą arba kitą gyvulį veislę, kuri buvo ypatingai naudinga jų gyvenime. Žemdirbiai garbindavo karves, nes jos duoda pieną, arba kiaules, nes jų mėsa buvo svarbiausias maisto produktas, arba avis, nes jos duoda mėsą ir vilną.

Pradžioje buvo uždrausta tuos naudingus gyvulius naikinti, paskelbiant juos neliečiamais — "tabu". Paskui įėjo į paprotį vieną parinktą tos veislės gyvulį apkaisti gėlėmis ir vestis procesijose, pasavasario ir rudens švenčių progomis. Palaipsniui iš to išsivystė sudėtinga religinė ceremonija. Neliečiamas gyvulys virto dievybės išsikūnijimu.

Bet jei tam tikrą gyvulį garbinusi gentis patekdavo kitos genties valdžiai, kurios tiktyba buvo kitokia, tai pajungtos genties šventasis gyvulys virsdavo piktosios dvasios išsikūnijimu — nešvarių, "trešnių" daiktu. Taip pvz. atsitiko su kiaule, kurią garbindavo semitų (žydų, arabų ir k.) gentys. Vėlesnė šių genčių tiktyba tą naudingą gyvulį, kuris seniau buvo garbinamas, pasmerkė kaip "nešvarų", velnio apstėlą. Draudimas valgyti kiaulieną pasiliko galioje, bet draudimo pagrindas jau pasidarė visai priešinąs. Tiktinai žydai kiaulienos ir šandien nevalgo.

O Indijos karvė buvo šventai ir lokia pasiliko iki šiol. Tik praktiškai žmonės, pirkdami, bando šitą prietarą sugriauti. Prekybos laisvė jiems svarbiau, negu religija.

DIDŽIOJO KULTŪRININKO JAUNATVĖS ATSIMINIMAI

— Kaip! — nustebe sušuks skaitytojas, — ar tai to paties Stepo Kairio atsiminimai "Lietuva buvo", kuris pasirašė Vasario 16 d. Lietuvos nepriklausomybės akto paskelbimą? Ar tai to Stepo Kairio, kuris visą savo gyvenimą buvo uolus Lietuvos socialdemokratų partijos organizatorius, jos veikėjas ir rašytojas, Lietuvos St. Seimo ir kitų trijų Lietuvos seimų demokratinių būdų rinktas narys, ten socialdemokratų frakcijos lyderis? Ar tai tas pats Stepas Kairys, kuris dar spaudos draudimo metais kartu su Vl. Sirutavičiumi sudarė ir išleido pirmą Tiltelį išėjusį "Darbininkų balsą"? Ar tai tas Stepas Kairys, kuris bendradarbiavo ir kai kuriuos jį redagavo "Naują gaidynę", "Skardą", "Žariją", "Visuomenę", "Vilni", "Darbo balsą", "Socialdemokratą", "Mintį" ir kitus? Ar tai tas, kuris rašė politinius feljetonus ir atskirai išleido "Seniems kanaaninkams ir klebonams", "Vyrai, suklauskime Lietuvą"? Ar tai tas pats Stepas Kairys, kuris profesoravo Vytauto D. universitete Kaune ir išleido mokslo veikalą "Kanalizacija"? Ar tas Stepas Kairys, kuris daug dėjų pastangų pogrindyje Lietuvoje suorganizuoti koalicinius pagrindinius kovojančios Lietuvos su okupantais centro atstovybę — Vyriausiąją Lietuvos išlaisvinimo komitetą, ir jame visą laiką atstovų dalyvavo ir veikė?

Susimildami, tai iki gyvo kaulo politikas, tad daiktus vadinkit tikrais jų pavadinimais, — tai juk ne didžiojo kultūrininko, bet mūsų nenuilstamo politiko atsiminimai!

O vis dėlto mes drįstame sakyti, kad tie Stepo Kairio vaiko ir jaunatvės atsiminimai "Lietuva buvo" yra mūsų didžiojo kultūrininko atsiminimai.

Kas politinėje dirvoje veikia ir kovoja dėl demokratijos, politinės laisvės, toksai purena dirvą kultūrai sėkmingai buvoti, vaikiškai žiedais jai pražydi ir įvairiose gyvenimo srityse našiais pasireikšiai. Kultūriniam darbuvi taip pat yra reikalinga laisvė, kaip augmenijai sveikas oras.

Stepas Kairys visą savo gyvenimą savo politiniu veikimu siekė ne vien tik politinių laisvių, bet kovojo ir dėl žmogaus ūkinės veiklos sudemokratinimo, jos (tos veiklos) suvisuomeninimo, kad surėdytų, taip sutvarkytų ūkinį gyvenimą, jog nebūtų progos pasireikšti žmogaus žmogui išnaudojimo, artimo sąskaiton gyvenančių.

Stepas Kairys savo įsitikinimais buvo ta asmenybė, kuri žodžiais ir veiksmais siekė ir ejo tais sunkiais klampojamais gyve-

nimo keliais, kurie veda į tokio gyvenimo tvarką, kur būtų ne vien tik iki tol sukurti kultūros aruodai visiems prieinami, bet kad būtų sudarytos tokios galimybės asmenybei pagal jos sugebėjimus pilnai ir laisvai pasireikšti bet kurioje gyvenimo srityje savo kūryba; kad ūkiniai nedatekliai nebūtų stabdžiai moksle ir kultūroje reikštis.

Stepo Kairio vaiko ir jaunatvės atsiminimai bei kas buvo Lietuva ne vien tik kultūrininko parašyti, bet ir kultūriškai sukurti, — jokios neapykantos, jokios asmenybių užgauliojimo ar jų laidojimo ne tais, kuo jie buvo, gyveno. Jis rašė tuos atsiminimus tikrai jaunatviškos nuotaikos suimtas ir apie tą, ne taip tolimą praeitį, jis mums byloja, liudija teisingai, taip kaip buvo, kaip kada su smagia šypsena veide įtikina mus, kad tikrai taip buvo, kaip jo parašyta, nors tai gal ir dabar visai kitaip atrodo arba mes nenorėtume, kad taip būtų buvę. O dėl ko mes galėtume suabejoti, ar tikrai taip galėjo būti, jis tai pataria neabejotinai dokumentais, juos išsiai atspausdindamas. Tokių dokumentų gausu, kurie anuomet buvo stabdžiu mūsų kultūriniam darbuvi sparčiau pasireikšti, kultūriniai kurtais.

Stepas Kairys šiaip vaizdžiai ir kartu prasmingai pasisako:

"Aš esu augštaitis. Jei žiūrėtum iš Kurklių bažnyčios varpinės, mano gimtasis kaimas yra pats tolimiausias Kurklių valsčius. Vingiuota Nevėžė, pavasarį jaunuosius varžli, vasarą nusekusi ir kaitroje aptingusi, sraunai tekėdama į Virintą, skiria mano kaimo laukus nuo Anykščių valsčiaus. Jei palipytum į didįjį kalną (mano kaimas turi savo didįjį kalną), iš jo aiškiai matytum, kaip šviesiu kaspiu raitosi Kauno-Zarasų plentas, o už plento jau Alantos valsčiaus kaimai".

Ir taip jau atrodo, kad Stepas Kairys, palipėjęs aukščiausių mūsų visų galvų, žvalgosi tame ne taip tolimame Lietuvos padangės gyvenime ir byloja apie visa tai, ką mes jau pamiršome ar nemojėme pastebėti.

Kaip kas iš jo pasakytos šiandien kai kam mūsų nėra jau taip malonu prisiminti, bet to kūrinio autorius yra savaip atlaidus, ne teisėjas baumėms grasinantis, bet aiškintojas, sociologas, istorikas visus vertingesnius, gyvenime lemiančius faktus primenantis. Ir kai visa, kas jo pasakytą, priminta krūvon sudėdi, sugretini, pats darai sau išvadą, kad kitaip ir būti negalėjo. Bet viena tvirtai, nepalaužiamai mus įtikina, kad ir anuomet Lietuva buvo. Jos žmonės veržėsi į švie-

są. Jei kas jau pavėlavo ir negalėjo tos šviesos į spindulių kryptimi eiti, tie bent savo vaikams tos šviesos, tos kultūros nepavydėjo. Ar nepavydėjo? Taip, ne vien tik nepavydėjo, bet dėjo milžiniškas pastangas, kad savo vaikus išleisti į mokslo. O kas ejo mokslą, tai tam iš šalies buvo stengiamasi nors trupiniais padėti. Skaitai apie tai ir pradedi lyg didžiutis, pasitenkinimą reikšti, kartu jaudintis kokių mūsų tėvų sampratyvų būta.

Štai visiems išsidėmėtina ir daug kam mūsų žinoma, išgyventa, tos jaudinančios jaunatvės dienos:

Štai Zigmas Aleksa-Angarie-tis, Vincas Mickevičius-Kapsukas, kurį laiką kartu žygiavę su St. Kairio bendraminčiais, o paskui pasukę iš kur maskvinis ragaišis pakvipo, šiedu bet kuria proga savo bet kuriais raštais visai St. Kairį gnaibinėjo. Kaip kada nesūkykštėjo purvų gniuštę paleisti. Gi kultūrininkas Stepas Kairys šiaip apie vieną ir kitą su smagia tik šypsena atsiliepia:

"Zigmas Aleksa, kai rašė savo "Istoriją", būdamas jau šimtaprocentinis bolševikas, piktai pasisako apie D. Domaševičių ir A. Moravskį. Kaipio lietuviški-lenkiški patriotai, rašo jis, jie neapkętė rusų (63 metų sukilimo dvasia dar veikė Lietuvoje) ir kartu nepasitikėjo Rusijos darbininkais. Jie sukūrė legendą, kad Lietuvos gyventojai yra pirmieji šiešni už Rusijos, kad Rusija klūdys jiems veikti... Būsimieji Lietuviai socialdemokratų partijos vadai nepriklausė prie internacionalistų. Jie buvo tautininkai, Lietuvos patriotai... Nors ir kalbėjo lenkiškai, bet, kaip bajorijos atstovai, buvo Lietuvos patriotai.

"Patrioto žodis Angariečio lūpose tuomet buvo plūdmosi žodis, nors pats buvo virtęs nepagydomu, "didžiosios tėvynės" patriotu. LSDP eilėse, visai nepatenkintas jos internacionalizmu ir kad partija siektų politinės laisvės Lietuvai, Z. Aleksa dar 1907 m. Krokuvos suvažiavime svyravo tarp federalistų ir autonomistų, vadinasi, visais atvejais stėjo už Lietuvos separavimą nuo Rusijos... — tais pačiais motyvais, už kuriuos vėliau pasmerkė A. Domaševičių ir A. Moravskį, Angariečiai darė pavėluotą ir "šventvagišką išpažintį prieš Lenino stabą".

Tai ir tik tiek apie Z. Aleksą, o štai truputiukais apie Vincą Mickevičių-Kapsuką:

"Nesvyruodamas pasakysiu, kad partijos narių santykius žymėjo šiltas jų glaudumas. Nesivaržyta dėl "postų" partijos vadovybėje centre ir vietoje; nebuvo užkulinių "intrigų" bei ryškesnių asmeniškių ambicijų. Pagaliau, neteko dėl ko varžytis, nes galima karjera buvo visiems

(Tęsinys 6-me pusl.)

KS. KAUNAS

VARDAN TOS LIETUVOS

VINCO KUDIRKOS
GYVENIMAS

18. "Apžvalgos" turinys buvo vienaspalvis, bet įvairus. Formatas ir sutvarkymas panašūs į "Varpą". Materialė jos būklė buvo gera, nes ją rėmė kunigai ir pats laikraštis buvo leidžiamas privatiškomis spausdininko Otto Mauderodės lėšomis, kuris darė biznį spausdinamas ir religinio turinio knygeles lietuvių kalba. Apžvalga buvo platinama kartu su maldaknygėmis per knygnešių tinklą.

Kudirka, visa tai regėdamas, jaudinosi, kad pradėjęs gyvėti lietuvių judėjimas gali sužlugti; kas bus, kai visi naujai pradėję eiti laikraščiai žlugs patys ir sužlugdys kitus pirmiau jų pasirodžiusius.

Nuo 1890 m. Kudirka antraštė "Iš tėvyniškos dirvos" pakeitė į "Tėvynės Varpus", i kurių turinį įnešė naujumų; skyrių dar labiau pagyveno, atmiešdamas beletistiką publicistiką, sufeljetonindamas

pradžią, kad tuo lengviau patrauktų skaitytoją perskaityti visą skyrelį. Čia autorius paliečia ir laikraščio reikalus: polemizuoja, atsako kitiems, o toliau pateikia lietuviams įdomių aktualijų, aptardamas lietuvių bėdas, duodamas patarimų. Tai buvo savotiška Kudirkos tribūna.

Paminėtina dar viena to meto aktualija — lietuviškų dainų konkursas Varšuvoje. Kitos tautos susidomėjo mūsų "mirštančia" kalba ir tautosaka — liaudies dainomis, jų melodijomis. 1889 m. Varšuvos lenkų draugija "Lutnia" paskelbė lietuviškų dainų melodijų konkursą. Pirmasis konkurso dovanas laimėjo lenkai S. Nedzielski ir S. Pofinski. Lietuvių kompozitorių neatsirado. Kudirka už tai pabarė patingėjusius lietuvius inteligentus. Pats kiek mokėdamas harmonizavo lietuviškas daineles ir su gaidomis spausdino Varpe. Kai Kudirka išgirdo, kad vienas šakių gydytojas keliai į Vilnių, nutarė įsikurti senojo gydytojo vietoje. Įrankių įsigijimui iš tėvo gavo 200 rublių, o kitus pinigus pasiskolino.

Šakiuose pradžioje nelengvai klijosi. Šakių gyventojai žydai ir išsikrausčiusio vietą pakvietė savo tautietį, kuris apsigyveno senojo gydytojo bute. Žydai sutarė nenuomoti lietuviui buto, kad tuo būdu jį priverstų pasitraukti. Esą kai kurie žydai skundė Kudirką net rusų valdžiai, kaip

jos prieša. Žydas gydytojas griebėsi nešvarios konkurencijos: jis laikė agentus, kurie atvažiavusius ligonius gaudytų kelyje. Sako, kartais jis pats panašiai ieškodavęs ligonių.

Gal būtų reikėję Kudirkai trauktis iš šakių, jei ne vietos klebonas kun. Kalėda, kuris laikinai priėmė jį gyventi į kleboniją. Gyveno klebonijos šalkoje (nepriklausomybės laikais joje gyveno gimnazistės), o ligonius priiminėjo klebono klajytė.

Vargingos buvo pirmosios jaunojo daktaro dienos. Tuomet Kudirka buvo sutylęs, menkas. Jį buvo nuvarginę baigiamieji egzaminai ir skurdūs studentiškas gyvenimas Varšuvoje. Klėtyje, kur priiminėjo ligonius, buvo šalta, rudeniui atėjus teko drebėti.

P. Kriauciūnienė rašo:

"Lapkričio mėnesįjį važiuoju mada (su vyru) per Šakius, sustojome klebonijoje. Klebono nebuvo namie. Mus sutiko daktaras Kudirka. Tuomet pirmą kartą jį pažinau. Stebėtinai malonų išpūdį padarė jis ant manęs. Buvo apsiirgęs juoda 'čamarka' užsagslyta iki pat kaklui, kas jam labai tiko... Pasirodė man jis kokių kunigaikščių. Knuomet išėjo ant prieangio mus pasveikytų, buvo paraudęs, kaip mergaitė (argi tai būtų jau buvęs ženklas jį ap-

musios ligos?). Didelės pratingos akys traukė prie savęs savo gilumą. Tankūs, šviesūs plaukai gulė ant gražaus jo veido. Gailėjosi negalįs priimti mus pas save dėl šalto jo gyvenimo — klėty (svirne). Skundėsi nuolatos drebęs nuo šalčio".

Vėliau Kudirka persikėlė gyventi į Glikmano namų salką.

Redakcijos bėdos

Varpininkų ir spaudos leidimo reikalams buvo suorganizuotas komitetas, į kurį buvo išrinkti Petras Matulaitis, J. Bulota, o nuo 1893 m. ir Kazys Grinius. Jo uždavinys buvo prižiūrėti piniginius Varpo reikalus, apmokėti redaktorių, spaustuvę; pinigai buvo renkami kaip aukos iš inteligentų.

Kurį laiką darbas ejo tvarkingai. J. Adomaitis-Sernas pasirodė kaip gabus redaktorius ir žurnalistas: jei trūkdavo kada medžiagos, patsai sėdęs prirašydavo. Ilgą laiką vedė skyrių "Audiatur et altera pars". Polemikoje pasirodė kaip samoningas lietuvis ir varpininkas. Taip pat nemaža rašė opiais praktiškais lietuvių gyvenimo klausimais, duodamas ir mokslo populiarizacijų.

1891 m. reikalus prisiėjo perorganizuoti. Serną pradėjo persekioji vokiečių policija. Lietuvos prispaudėjas įvertino Varpo reikšmę ir jo ranka siekė net užrube-

žį. Sernas pabėgo iš Tiltės ir laikinai redakciją pavedė J. Kriauciūniui. Paviešėjo pas Bulotą ir pas Kudirką, gerokai pakan-kindamas priekaištais, kam jį išgabeno iš Varšuvos. Serną vėl pavyko nukraustyti į Tiltę, bet neilgam. Nuolat skundėsi dėl pinigų stokos, nors gaudavo mėnesiui 80 rublių, kas tais laikais buvo nemaža. Draugų praktikos uždariai nedaug tesiskyrė... 1892 m. Bulota su St. Matulaičiu nuvyko pas Serną asmeniškai pasikalbėti. Karštiuolis Sernas greit su jais susibarė. Metė viską, išvažiavo į Bremeną, ir ant visados persikyrė su Varpu.

J. Kriauciūnas sutiko redaktoriauti už 50 rublių mėnesiui. Po keletos mėnesių vėl teko važiuoti į Tiltę. Gaudas skubus laiškas iš M. Jankaus, kuris reikalavo stambios pinigų sumos — apie 600 rublių. Pradėjo tartis, nes J. Kaukas buvo investavęs 2,000 (1,000?) rublių. Jankus pasirodė nesukalbamas.

V. Palukaitis rašo, kad į Tiltę važinėta kelis kartus. Sukviesti į Tiltę visi artimiausi inteligentai. Atvažiavo ir Kudirka, bet tiek suvargęs, nemalonių įvykių prislėgtas, kad vos tevaikščiojo. Mauderodė atsisakė spausdinti. Ejo pas dr. Bruožį. Nuo jo išgirdo:

— Na, Dieve, tik aš viens už visą Lietuvą negaliu atsakyti, negaliu rančytis (garantuoti).

Lietuvos Gen. Konsulato New Yorke paieškomie asmenys

Arbatavičiūtė - Sadauskienė, Elzbieta ir jos sūnus Sadauskas, Edvardas, sūnus Adomo.

Arnašius, Mykolas ir Steponas, sūnūs Antano.
Baronas, Antanas, sūnus Stepono ir Viktorijos, iš Stenionų km., Pandėlio val., Rokiškio apskr.
Bučienė - Šaltaitė, Julė, iš Spinglių km., Pašulės parap., sūnus Juozas, dukterys Danutė ir Onutė.

Černiauskas, Stepas, iš Čekiškės, gyvenęs Bąbtuose.

Dailidė, Jonas iš Marijampolės.

Dankis, Jonas, sūnus Jono. Diklus, Alfonsas.

Diras, Pijūšas, iš Grauzinių km., Gražiškių parap., Vilkaviskio apskr.

Dulinskas, Bronius, sūnus Vladislavo.

Eidimtas, Apolinaras, Mateušas ir Vladislavas, sūnūs Fortunato, kil. iš Plungės.

Gajauskas, Kristijonas, sūnus Mateušas, iš Dotenėnų km., Švenčionių val., Vilniaus apskr., žmona Pranciška Maslianikaitė.

Giedraitytė, Genė, duktė Vlado.

Janauškas, Václavas, sūnus Domininko.

Jasevičius, Vladislavas, iš Didžprūdžio km., Kupiškio val.

Katkevičius, Vladas, iš Bąbtų, Kauno apskr.

Kazemekas, Stasys, sūn. Juozo, iš Šuklelių km., Būbėlių val. Kumpikiškių - Lauba, Anė, kil. iš Rietavo.

Kundrotas, Stasys, iš Trakų Lengvinaitė, Ona, iš Vielaviečių Pajūrio, Kvedarnos val., Tauragės apskr.

Lietuvninkas, Jonas, sūnus Jono, iš Viščiakainio km., Vilkaviskio val.

Mataitis, Leonas.

Morkūnas, Antanas, gim. 1896 m. rugs. mėn., po karo buvo šveicarijoje, Yverdone.

Papinigis, Adomas, sūnus Adomo ir Ursulės, iš Dotenėnų km., Švenčionių val., Vilniaus apskr., išvyko į Argentiją.

Paškevičius, Povilas, žmona Ona, duktė Ieva, sūnus Edvardas, iš Panevėžio, gyv. Chicagoje.

Pavilonis, Vitas, sūnus Václavo, iš Dušionių km., Alytaus apskr.

Peckys, Stasys, sūn. Andriaus. Peschaitė, Felicija, vienuolė. Pincoski, Aleksandras, gyv. Argentinoje.

Plukas, Jonas.

Prasėvantiene, Ona, duktė Mykolo.

Radzevičius, Domininkas, sūnus Antano, iš Lynezerio km., Rudnės parap., Varėnos val.

Rinkevičius, Antanas, gyvenęs Kaune.

Rinkevičius, Algis, iš Vilkijos. Sakavičius, Vincas, sūn. Vincas, iš Karaviškių km., Dubičių parap.

Samulis, Vincas, sūnus Petro, iš Kretingos apskr.

Saulėnas, Jonas ir Juozas, iš Migūcionių km., Dusmenų par., Ohusko val., Trakų apskr.

Šiaulys, Antanas, Kazys ir Steponas.

Sirtautas, Kazimieras, iš Jonaičių km., Betygalos val., Raseinių apskr.

Slautas, Juozas, sūnus Petro, iš Ilgininkų, ir jo sūnus Antanas ir Jonas.

Šlekaitis, Juozas.

Urbanavičius, Ricardas, sūnus Henriko, iš Raguvos.

Valincius (Valancius), Leonas.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji prašomi atsiliepti:

Consulate Gen. of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, New York.

Chicagos lietuvių biznierių ir profesionalų šventė

Lietuvių Prekybos Rūmų - Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois sekmdienį, gegužės 25 dieną Congress Hotel Golden Room patalpose ruošiamas 25 metų veiklos jubilėinis banketas žada būti tikra lietuvių prekybininkų ir profesionalų šventė. Banketė vietos jau rezervavo apie 500 asmenų. Čia susitiks seni lietuviai biznierių - veteranai, kurie dirba biznio srityje 30-40 metų, o taip pat nemaža ir naujųjų prekybininkų ir profesionalų iš naujųjų ateivių. Lietuviai ekonominėje srityje yra padarę milžinišką pažangą. Nemaža pirmųjų ateivių atvyko į šį kraštą be lėšų, be mokslo, o šiandien prasimušę į stambiųjų biznierių tarpą. Kai seniau lietuviai tegalėjo būti angliakasiais, miškų kirtikais ar stockyardų darbininkais, tai dabar jau turime nemažą ir turtuolių, kurie vadovauja milijoninėms įmonėms. Lietuvių profesionalų, gydytojų, advokatų priskaitome ne dešetkai, bet šimtai. Lietuvių biznierių ir jų tvarkomųjų įmonių skaičius Chicagoje siekia tūkstančius. Yra tikrai pagrindo pasidžiaugti lietuvių ekonominio gebuvio kilimu Chicagoje.

Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois yra vieninga organizacija, jungianti lietuvių biznierių ir profesionalus. Įsteigta 1933 metais, ji daug padėjo lietuviams prekybininkams nugalėti anuo laiku Amerikoje buvusios ekonominės depresijos sunkumus. Steigdami šią organizaciją lietuviai biznierių žinojo, kad tik suburtomis jėgomis galima nugalėti sunkumus. Niekas taip neįvertina žmonių bendravimo, pažinties, informavimo ir svarbos, kaip biznierių. Todėl visi lietuviai biznierių mielai jungiasi į savo organizaciją, kur jie turi progos dažnai susitikti su savo profesijos žmonėmis, pasikalbėti, užmegzti pažintis, o kartais ir patirti apie biznio progas. Dabar rūmams priklauso daugiau, kaip 300 žymiausių lietuvių prekybininkų, pramonininkų ir profesionalų. 25 metų jubilėitąs proga išleidžiamas specialus Chicagos lietuvių biznierių vadovas, kuriame tilps visų lietuvių biznierių - rūmų narių adresai, ir telefonai. Vadovas bus išdalintas banketo metu. Per banketą bus pagerbti visi senesnieji rūmų darbuotojai, būvę pirmininkai.

Koncertinę dalį atliks dainininkas Stasys Baranauškas. Jam akompanuos Aleksas Kučiūnas. Lietuvių Prekybos Rūmų vadovybė kviečia visus lietuvių biznierių ir profesionalus, o taip pat ir jų svečius dalyvauti šioje lietuviškoje biznierių šventėje, iš anksto rezervuojant vietas bankete. Vietas reikia užsakyti iš anksto, nes jų yra likę tik ribotas skaičius. Be to, visų banketo dalyvių pavardės bus išspausdintos programoje - todėl turi būti žinomos iš anksto. Kas norėtų bankete dalyvauti gali skambinti telefonu banketo vyriausiam šeiminkui, Lietuvių Prekybos Rūmų pirmininkui Stanley P. Balzekui. Telefono numeris: VI 7-1515. A. B.

arsinkitės "N-nose"

Dienos šviesos istorija

Kas "išrado" Dienos šviesos Taupymo laiką? Tai buvo vienas anglas milijonierius statytojas William Willet, ilgus metus kovojęs už tą savo idėją ir 1915 m. miręs, nesulaukęs laimėjimo. Dar 1906 metais jam, atsikėlus gražų pavasario rytą pusiau septintą kilo mintis, kad atkėlus laiką viena valanda pirmyn, žmonės turėtų galimybės daugiau pasidžiaugti dienos malonumais ir sutaupyti lėšų kuriai ir šviesai. 1907 m. jis tuo klausimu parašė pirmąją knygėlę, 1908 m. tas klausimas pasiekė jau net parlamentą ir buvo įneštas parlamente pakartotinai 1909 ir 1911 metais, kiekvieną kartą sutikdamas didelę opoziciją. Tik kai karo metu Anglija pritrūko kuro šilumai ir apšvietimui, 1916 m. gegužės 17 d. dienos šviesos taupymo laikas buvo oficialiai įvestas ir paplitė visame pasaulyje. Beje, Vokietija tokią laiką priėmė kiek anksčiau.

Ar gerą turi vyrą?

Kaip įsitikinti, ar gerą turi vyrą, ar ne - žmonoms patiekiamas mastelis, kuriuo taiti kiekviena gali nesusikiai išmatuoti. Jei žemiau patiekiamas 10 klausimų gali pati atsakyti NE! tai turi idealų vyrą. Jei į klausimus atsakysi TAIP! tai skubėk tuojau savo vyrą "gerinti"!

1. Ar prausdamasis išlaisto vandenį ant grindų?
2. Ar valosi batus prieš įsėdamas?
3. Ar rausiasi po tavo krepšėlių ieškodamas pinigų?
4. Ar parsiveda namo svečių, iš anksto neperspėjęs?
5. Ar skolinasi iš tavęs šukas?
6. Ar pasakoja prie svetimų žmonių, kiek tau metų?
7. Ar nepasitiki tavo kaip vi-rėjos gabumais?
8. Ar skusdamasis ir prausdamasis garsiai dainuoja?
9. Ar pasakoja svetimiems žmonėms, kokia gera šeiminių-kė buvo jo motina?
10. Ar sako, kad tu valgai ir storėji?

"Aštunta diena savaitėje"

Lenkijos komunistinė valdžia pavėrė iš pareigų savo kultūros ministrį Karolį Kuryluką už leidimą rodyti filmą, kurs kompartijos vadovybei nepatiko. Tai yra "Aštunta savaitės diena" filmas, pagamintas pagal Marek Hlasko, 25, veiklą, kuriame iškelti tamsesnieji lenkų komunistų gyvenimo užkulisiai.

Sekmdienį, gegužio 11 dieną, lygiai 3 val. p.p.,
Lietuvių Auditorijoje, 3133 S. Halsted St., įvyks

astronomo MATO KRIKŠČIŪNO

PASKAITA -- VISATA MODERNIOJO
MOKSLO ŠVIESOJE.

Visi, norintieji susipažinti su naujausiomis astronomijos mokslo žiniomis, kviečiami atvykti. Įėjimas nemokamas.

CHICAGOS LIET. LITERATŪROS DRAUGIJA.

Tik 4 Lenino premijos

Šiemet Lenino premijas už kūrybą meno srityje gavo: 1) Dmitrij, Sostakovič už savo Vienualikantį simfoniją, 2) Vachtang M. Chabukiani už baletą "Othello" pastatytą Tiflės, 3) Michail Anikušin už paminklą Puškinui Leningrade, ir 4, viena premija pusiau lygiomis dalimis Georgijui Tolstongovui ir Jurijui Tolubejevui už Leningrade suvaidintą "Optimistišką tragediją".

Lenino premijos po 75,000 rublių yra skiriamos po 8 metams, bet pernai jų paskirta tik 5, šiemet tik 4. "Literaturnaja Gazeta" ir "Pravda" dėl to parašė labai piktus straipsnius. Esą ypatingai šiemet, bolševikų revoliucijos 40-siais metais, sovietiniai menininkai "paaukojo liaudžiai" savo geriausius kūrinius, o tiek maža premija teskirta.

Adventistai atsparūs vėžiui

Vėžio tyrinėjimo instituto Los Angeles daktarai ištyrę paskelbė, kad Septintos Dienos adventistai, kurie savo tikėjimo sumetimais atsisako rūkyti ir gerti, turi 90% mažiau vėžio ligų ir 40% mažiau širdies atakų, kaip kiti žmonės. Tik vienas adventistas sirgęs plaučių vėžiu - tai 63 metų žmogus, kurs prieš pereidamas į adventistus, per 25 metus rūkė po pokelį cigarečių per dieną.

LIETUVIŲ AUDITORIJOJE kiekvieną sekmdienį ir sekmdienį groja Lietuvių Auditorijos orkestras, muzik V. Jančio vadovaujamas. Jaunimas ir senimas kviečiami praleisti savaitgalio vakarus prie šokių muzikos.
3133-37 SO. HALSTED ST. VI 2-6172

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai - Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. S E R E N A S
2047 W. 67th Pl. Walbrook 5-6663

NAUJAS TEPALAS

ir tabletes teikia naujos vilties kenčiantiems nuo reumatizmo ir artrito. The Star Pharmacal kompanijos, Chicago, chemikas pagamino naują tepalą ir tablečių. Ši nauja kombinacija, žinoma vardaš AMERPOL RUB ir AMERPOL TABLET, pripažinta labiausiai efektyvia, malšinant skausmus, kuriuos paprastai sukelia reumatizmas ir artritas.

Si nauja pasitvirtinusi kombinacija buvo išrasta paraudusiems, uždegimui turintiems sąnariams gydyti, patinimui sumažinti ir nutirpusių raumenų skausmų nuaralinti nuostabiai greit ir su nuostabiais rezultatais. Prašykite vaistinės. 96c. tepalas, \$3.50 tabletes.

Be Krėvės raštų lietuvių literatūra būtų žymiai menkesnė! Krėvės kūrybą jūs geriau suprastė perskaitę Chicagos Lietuvių Literatūros Draugijos leidinį kainą \$1.00. Leidinį užsisakyti! Vincas Krėvė-Mickevičius. Jo šiuo adresu:

NAUJENOS,
1739 S. Halsted Street,
Chicago 8, Ill.

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN,- TURSĖI RYTOJ!

TAISI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N

4071 Archer Ave. Tel.: LAFayette 3-8248

(į vakarus nuo California Avenue)

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:

Pirmad., Antrad., Penktad., ir Šeštadienį 9:00 ryto iki 4:30 val. po pietų.

Trečiadienį uždaryta: Ketvirtadienį 9:00 ryto iki 8:00 val. vakare.

**Lietuvių Taupymo ir Skolinimo
Bendrovių Lygos Nariai**
kuriose kiekvieno nario užsirašymas yra apdraustas iki \$10,000.00,
o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 26, ILLINOIS
Grovehill 6-7878

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.
4559 SOUTH PAULINA STREET CHICAGO, ILLINOIS
Yards 7-0145

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS
LAFayette 3-1063

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
CLiffside 4-0104

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICOERO 56, ILLINOIS
TOWNhall 3-8131-2

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
HAYmarket 1-2028

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŠIŲ IR
GERKLIO LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val.
iš ryto ir nuo 7 iki 9 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 10 iki 1 val.
Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmd. ofisas uždarytas.
Rez. 2241 WEST 63th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Keturtd. ir Penktadienį nuo
1-4 ir 7-9; Antrad. nuo 1-5, Treč.
ir Šeštadienį tikrai susitarus.

WALbrook 5-9106 — Randolph 6-1190
DR. JONAS G. BYLA
nervų-smegenų ligos, chirurgija
104 SO. MICHIGAN AVE.
Kambarys 615
Konsultacija tik susitarus

Ofiso telefonas: VIRginia 7-0036

Rezidencijos: BEverly 8-2444

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 ARCHER AVENUE

Ofiso valandos:

Nuo 2-4 ir nuo 8-3:30 val. vakaro.

Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.

Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez. RE 7-6867

DR. BR. GAJŽIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų

kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p.

Trečiadieniais uždaryta.

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE

IR PRITAIKO AKINIUS

Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą,

išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 SO. 49th CT., CICOERO

Kasdien 10-12 ir 4-7 val.

Trečiad. ir šeštad. tik 10-12 val.

Telef. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th St., Cicoero, Ill.

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.

Trečiadieniais uždaryta.

Šeštadieniais 12-4 val.

Butas: 1634 So. 49th Ave., Cicoero, Ill.

Ofiso telefonas: LAFayette 3-3210

Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

4146 SO. ARCHER AVENUE

Val.: kasdien po pietų nuo 12-3.

Daily afternoons.

Vakaraš: pirmad., antrad., ketvirtad.

6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Rezidencijos: PROspect 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

(71-oji ir Campbell Ave.)

Ofiso tel.: HE 4-1202 arba RE 7-9700

Valandos: pirmad., ketvirtad. ir šešt.

1-4 val. p. p.; antrad. ir penkt. 5-8 v. v.

Trečiadieniais uždaryta.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir

nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9-11

val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų.

Trečiadieniais uždaryta.

Dr. Julia Monstavičius

GYDYTOJA IR CHIRURGE

10748 SO. MICHIGAN AVE.

Tel.: PU 5-6766

Naktį skambinti rezidencijon.

1653 W. 103rd St., Beverly Hills

Tel.: BEverly 8-3946

Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. vak.

kasdien, išskyrus trečiadienį.

Šeštad. nuo 1 iki 4 val. po pietų.

Dr. Juozas PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS

4253 ARCHER AVENUE

(Įėjimas iš Whipple St.)

Valandos: kasdien 10-12, 2-6 popiet,

7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12.

Trečiadieniais uždaryta.

Telef.: LA 3-4949 — NAMų CE 3-7786

Ofiso telefonas: CLiffside 4-2896

Rezidencijos: LAFayette 3-1172

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Saugokitės apgavikų

Unijų laikraščio patarimas bedarbiams

"Labor", unijų laikraštis savo aidijoje baandžio 19l, d. iš Cleveland, Ohio, rašo, kad bedarbiai pasisąugotų visokių apgavikų, kurie visokiais būdais juos išnaudoja. Privatizkos agentūros, kurios suieško darbą, imdavo tik tris dolerius už darbo suradimą. Dabartiniu laiku jos reikalauja net \$1000 už suradimą darbo. Jau esama ir skundų policijai, kad nėra darbo ir nę tų žmonių, kurie paėmę pinigų ir prižadėjo darbą parūpinti. Labor laikraštis pastebi, kad netiktai Clevelande, bet ir kitose valstybėse tokių atsitikimų būna, kai patys žmonės leidžia save lengvai apgauti. Laikraštis patarė dėl darbo kreiptis į valstybės agentūrą, kurios veltui patarnauja arba į Railroad Retirement Board, prie geležinkelių darbo, kur irgi veltui patarnauja. Kiekvienas ieškodamas darbo, neturėtų leisti savo apgauti ir po laiko gailėtis. Ks.

Jack Muller

"Kiddylande"

Policijos detektyvas J. Muller, pagsarsėjęs iš tų laikų, kada jis buvo trafiko policininku, pabaudų rašymo čempionu, sekma, pasirodė vaikų pramogų parke, Hollywood Kiddyland, 6301 N. McCormick Ave. Jis ten rado 21 automatą lošti iš pinigų ir išrašė 21 protokolą. Pramogų parko savininkas Gelfery Acciari, 37 metų, iš 2947 W. Eastwood Ave., tarė policininkui: "Apie jus man jau teko girdėti. O šiandien turėjau malonumą ir asmeniškai susipažinti". (v)

2,259 mokiniai laimėjo valstybės stipendijas

Illinois valstybės stipendijų komisija paskelbė, kad iš 13,552 mokinių - abiturientų, dalyvavusių vasario 1 d. konkursiniuose egzaminuose, 2,259 buvo atrinkti kaip valstybės stipendininkai studijuoti 75-kuose koledžuose ir universitetuose, Illinois valstybėje.

Stipendijos duodamos užmokėti už mokslą ir padengti kitas išlaidas, žiūrint tėvų pajamas. Bet stipendijos nėra didesnės kaip \$600 per metus.

Tarp laimėjusiųjų yra Grace Ballinas, 6459 S. Artesian Ave.; John Cibulskis, 2136 W. 23rd St.; Jeanne Getschas, 3854 W. 64th St.; Angela Kleiva, 6533 S. Richmond St.; Ruta Kviklys, 5747 S. Campbell Ave.; Clementine Marclionis, 6638 S. Whipple St.; Rimvydas Plėnys, 2419 W. 69th St.; Audronis Radzvičkas, 2120 N. Mango St.; Francis Raitutis, 6329 So. Kolin Ave.; Arvydas Rimas, 2712 W. 55th St.; Ronald Skvarcius, 658 W. 31st St.; Raymond Smilgius, 2001 W. Devon Ave.; Kęstutis Tautvydas, 4333 So. Artesian Ave.; Virginia Ann Valonis, 2222 W. 107th; James Walenta, 7116 S. Paulina St.; Lydia Zebrasukas, 945 W. 32nd St.; James Zekas, 5121 S. Washtenaw Ave.; Vytautas Jankovskis, 2416 So. 57th Ct., Cicero, Ill. (v)

Išsiųsime į Lietuvą

visokių rūšių siuntinius, Jūsų atgabenamus arba pas mus sudaromus, pvz., įvairių drabužių (kostiumų, suknelių ir t.), rašomų mašinelių, akordeonų, deimantinių stiklui rėžtukų ir kitų įvairiausių prekių. Patarnavimas greitas, nebrangus ir sąžiningas.

Prašome įsitikinti!

PARCEL SERVICE
3322 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel.: Yards 7-0677 (J. Karvelio Prekybos patalpose). (Sk.)

(Tęsinys iš 4-to pusl.)

vienoda: kalėjimas ir tremtis. Ir tik po to, kai į partiją įsijungė "Draugo" organizacija, kartu su ja ir Vincas Kapsukas, santykiuose atsirado šešėlių. Kapsukas, rodos, visuomet nešiodavosi akmenį užnatyje, kad ir nevisuomet žinodamas, kam jį skirs. Augustinui Janulaičiui, iš dalies ir Vladui Sirutavičiui, Vincas neužkasė savojo "tamagauko" žemėn net ir tuomet, kai jau dirbo vienos partijos eilėse".

Čia nieko nepridėsi ir neatim.

Knygoje "Lietuva budo" gausu statistikos žinių iš ano metų ūkio gyvenimo. Gaila, kad tų statistikos žinių neparinkta ir iš ano metų švietimo srities: kiek būta ir kokių mokyklų ir kiek jose besimokančių. O taip pat buvusių didžiųjų kultūrininkų eilinių įkarių-knygnešių darbas beveik tylomis apeitas, nepripiminta Prūsų Lietuva.

"Lietuva budo" tai dar tik pirmas Stepo Kairio atsiminimų tomas. Laukiamas pasirodant kitų. Šis pirmas tomas baigiasi 1904 metais. Kiti tomai apims vėlesnius metus. Tai galima laukti, kad kas pirmame tome nesuminėta, tos žinios pasirodys sekančiose knygoje.

Beje, Stepas Kairys pratarė žodyje pasisako, kad jo rašiny nėra atsiminimai įprastine to žodžio prasme. Juo labiau jis nėra Lietuvos socialdemokratų partijos istorija.

Teisingai pasakyta, tai ne vien tik atsiminimai, bet pereitių metų istorinis sociologinis kūriny. Kūriny, kuris visiems praverčia: tiek jauniems, tiek senesniams; tiek istorikams bei visuomenininkams, tiek dailiosios raštijos kūrėjams; tiek visiems knygų skaitymo mėgėjams. Ir visai neustabu, kad toji knyga turi didelį pasisekimą ir tik apgailėtina, kad jos tiek mažai išleista. Neabejotina, kad atsiras, kas apie tą knygą parašys savo plačias studijas.

Stepas Kairys, "Lietuva budo". I. Valiko ir jaunatvės atsiminimai. II. Kas buvo Lietuva. Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos Literatūros Fondo leidinys. Knygos tiražas 1,500 egz. New Yorkas, 1957 m. Knyga skirta autoriaus tėvų atminimui.

J. Vlks.

Naujausieji leidiniai

NAUJIENOSE galima gauti šias knygas:

1. Prof. Vaclovui Biržiškai atminti, 24 puslapių knygutė, išleista mokslineko laidotuvių proga. Kaina \$1.00.
2. Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų lietuviškų knygų istorija". Kietais viršeliais \$6.00, minkštai — \$4.00.
3. Teodoro J. Kučinsko "Lyties garbinimas", 144 psl., \$1.50.
4. Dan Kuraičio "Daug kraštų, daug žmonių", \$2.00.

Knygas gausite paštu, jei pasiųsite pinigus tokiu adresu: NAUJIENOS, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Illinois

Užsakymus adresuokite: NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

"NAUJIENAS" SKAITO VISI SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, MOKSLININKAI, VALSTYBININKAI, DVASININKAI, PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ZINIAS IR GERIAUSIUS RASTUS.

Kas skaito "Naujienas" — Tikrai tiesą jose ras.

Utenos klubo veikla

Utenos Draugiško klubo gegužinė įvyksta ateinančių sekmadi, gegužės 11 d., Leppos sode, prie Tautinių Kapinių. Rengėjai sako, kad bus geras orkestras ir gery užkandžių ir gėrimų, ir tikisi, kad ne tik visi klubo nariai, bet ir daug jų draugų ir pažįstamų apsilankys piknike, nes tai bus pirmą šį pavasarį tokia proga žiemos dulkes nuplauti ir šviežio oro atsigeriti bei sveikatą sustiprinti.

—Kviečia Rengimo K-ja.

Iškilmingos vestuvės

Jadvyga Čepulienė ir Jurgis Kuzmickas susituokė balandžio 26 d. Šv. Kryžiaus bažnyčioje. Juos sutuokė kun. Julius Grišius. Bažnyčioje solo giedojo Elenora Zapolis. Liūdininkais buvo J. Čepulienės sūnus Leonardas Čepulis ir Helen Melas. Vestuvių puota buvo Vyčių salėje, dalyvaujant jaunavedžių giminėms, draugams ir daugeliui žymių svečių. Vakaro vedėju buvo kun. Grišius. Pasakyta daug gražių kalbų ir perskaityta daug sveikinimo telegramų. Antrą dieną vaišės buvo J. Čepulienės-Kuzmickienės namuose, 5526 So. Wolcott Ave. Kuzmickai apsigyveno nuosavame namų apartamente, 8015 S. Peoria St. Šiuo metu naujavedžiai išvyko atostogų į Montrealį, Kanadą, ir kitas vietas.

—Dalyvis.

Ypatingo dėmesio yra vertu mūsų žymaus rašytojo Vinco Krėvės kūryba. Todėl, ilgai nelaukdami, papuoškite savo knygų lentyną Chicago Lietuvių Literatūros Draugijos leidiniu Vincas Krėvė Mickevičius. Knygos kaina \$1.00.

Šią knygą turėsite savo namų knygynėlyje, jei užsakymus adresuokite: NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

Yra gėda nemokėti savo kalbos ir nepažinti savos literatūros! Norėdami daugiau susipažinti su senąja mūsų literatūra, neatidėliodami įsigykite prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istoriją". Knygos kaina: kietais viršeliais \$3.00, minkštai \$2.00.

Užsakymus adresuokite: NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

NOT RESPONSIBLE for American lives or property unless you join the Ground Observer Corps today. Contact Civil Defense.

YOU'RE WANTED to protect American lives and property from air attack. Join the Ground Observer Corps today. Contact Civil Defense.

JOE PLEASE CALL HELEN or better still, contact Civil Defense. Join the Ground Observer Corps today and safeguard your community.

ALL IS FORGIVEN if you help protect your city against enemy bombs. Join the Ground Observer Corps. Contact Civil Defense.

Join the GROUND OBSERVER CORPS CALL CIVIL DEFENSE

JOIN SKYWATCH CALL CIVIL DEFENSE

JOIN SKYWATCH CALL CIVIL DEFENSE

THANK YOU! for being Careful!

PREVENT FOREST FIRES!

TRUMP AI

—ALTo Vykdomasis Komitetas išsiuntinėjo organizacijoms paraginimus, kad rengtųsi Amerikos Lietuvių Kongresui Bostone š. m. birželio 27-28 d. d. Organizacijos yra raginamos: išrinkti arba paskirti į kongresą delegatus, remiantis taisyklėmis, kurias ALTo V. Kom-tas išsiuntinėjo organizacijoms balandžio mėn.; 2) aprūpinti delegatus įgaliojimais (mandatais) ir jų nuorašus pasiųsti Bostono ALTo Skyriui — Lithuanian American Council of Boston, 636 Broadway, So. Boston 27, Mass. Skyriui pavesta rūpintis kongreso reikalais, 3) paskirti pinigines organizacijos delegatai galėtų kongresui įteikti.

—Kestucio Kriaučiūno ir Aurelijos Lingytės jungtuvės įvyksta š. m. gegužės mėn. 10 d. Abu jauniejai yra nauji ateiviai, pasitraukę iš Lietuvos nuo antrosios bolševikų okupacijos. Jaunasis yra mokytojo-ūkininko šeimos, jaunoji taip pat iš pažįdingų lietuvių ūkininkų šeimos.

—Kun. Dr. M. Kavolis, perkeltas iš Kanados (Toronto), pradėjo eiti klebono pareigas ev. liuteronų Jeruzalės bažnyčioje Collinsville, Ill. Parapija yra mišri ir pamaldas kun. M. Kavolis atlieka lietuvių ir anglių kalbomis. Jis jau išleido savo parapičiams abiem kalbom pirmąjį pranešimą.

—Vytauto Vitkausko ir Gražinos Mašiotaitės jungtuvės įvyks š. m. gegužės 31 d. ir vakare bus vaišės Pakšto svetainėje. Jaunoji yra duktė matematikos mokytojo J. Mašio, buvusio Chicago Lietuvių Tarybos nario ir prieš kelerius metus čia mirusio. Vestuvėmis rūpinasi jaunosios motina Veronika Mašiotienė, dirbanti vienojo draudimo įstaigoje.

—Pasaulio Lietuvių Žinynas, išleistas Lietuvių Prekybos Rūmų New Yorko redaguotas vicekonsulo A. Simučio, jau pasiekė Chicago prenumeratorius. Jis vertas turėti kaip organizacijoms, taip ir asmenims veikėjams.

—"Vėjas Gluosniuose" yra naujausias mūsų scenos kūrinys. Jį parašė Algirdas Landsbergis. Šis misterinis vaidinimas vyksta 16-to amžiaus fone.

—Dešimtoji pedagoginė pasikaita įvyks trečiadienį, gegužės 7 dieną 8:00 val. vak. Varnų pastogėje, 3721 W. 65th St. Bus toliau rodoma ir aiškinama skaitymo bei skaitymo medžiaga, naudojama montessoriniuose namuose.

—Alfonasas ir Rožė Puidokai persikėlė iš Anglijos gyventi į Kanadą ir laikinai apsigyveno Toronto, Ont., pas savo gimines. A. ir R. Puidokai yra žinomos brigeortietės R. Maželiauskienės giminaičiai, kurie pereitą metą Chicagoje pas R. Maželiauskienę viešėjo net 4 mėnesius.

—D. Šukelis, 4540 So. Wood st., savo kėpyklą, esančią Town of Lake kolonijoje, buvo uždaręs, bet paskutiniu laiku jį uždarė.

—Robertas ir Albina Ruthers, 10085 So. Campbell ave., susilaukė gražios dukrelės, kuriai suteiktas Nancy vardas. Jos krikštynos įvyko balandžio 13 d. Krikšto tėvais buvo Dr. William ir Aldona Nainis. Tai bus antroji dukrelė Ruthers šeimoje. Vyresnioji Kristina jau yra 7 metų amžiaus.

—V. Dukštas, 1800 W. 46th st., savo kėpyklą, esančią Town of Lake kolonijoje, buvo uždaręs ir su kitu pusininku pirkęs kitą kėpyklą Brighton Parke. Iš ten pasitraukė ir vėl grįžo į seną vietą, kepta ruginę duoną ir kitus kepsnius.

—Andrius Abarius, neseniai atvykęs iš Švedijos, 3253 West Cermak rd., įsigijo kėpyklą ir pradėjo kepti visokius miltinius skanėsius ir juodą duoną. Tuo

HELP WANTED — FEMALE Reikia Darbininkių

PUSAMŽĖ moteris ieško darbo kaip kompanijonė, norėtų gauti kambarį, valgių ir mažą atlyginimą. Sausti nuo 8 ryto iki 2 val. popiet, GLOBE 8-6120.

RESORTS AND VACATIONING Kurortai ir Atostogų Vietos

VASAROTOJŲ DEMESIUI! Kas nori gerai ir linksmai praleisti vasaros atostogas, kas mėgsta žuvalti ir pasikilnoti laiveliu po ežerą—tegu atvyksta į

AGNES - STEVE'S RESORT, TOWNSEND, WISCONSIN.

Mes turime 7 katedžius su visais patogumais, ežere galima pagauti visokių žuvų. Atsilankę nesigailėsite!

RENTING IN GENERAL Nuomos

NEMOKAMAI PATARNAVIMAS ISNUOMAVIMUI Turime laukiančiųjų sąrašą. Greitam patarnavimui skambinti PROspect 8-2233 BELL-VARPAS 5916 So. Western Ave.

RENDON 5 kambariai, garų šildomi, karštas vanduo. Neseniai pertaisyti. 1800 S. Peoria, 1-as aukštas iš kiemo.

REIKALINGI APARTMENTAI TURIME gerus nuomininkus. Savininkams nereikia nieko mokėti. Telefonuokite bet kada. Noel Realty Co., 6001 So. Kedzie. PROspect 8-5353

REIKALINGAS diejų ar trijų kambarių butas 18-toj kolonijoje, į vakarus nuo Union Ave. Rašykite: Naujienos, Box 4757, 1739 So. Halsted St.

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

PARDUODAMA TAVERNA su visais įrengimais, 4 kambariai. Tik \$60 rendos į mėnesį. Pardavimo prieštasi—liga. 3321 So. Litanica Ave.

GREITAM pardavimui gražiai įrengta taverna ir 4 kambarių butas užpalkalyje. Užimti galima tuojau. Taipgi galima pirkti kartu su namu. Kurię ieškote gero tavernos biznio ir gero pirkinio, tuojau kreipkitės tiesiai prie savininko Anthony Powel, 2711 West 59th St., Chicago, Illinois.

amatu vertėsi ir Švedijoje. —Richard ir Adelė Mikšis, 3990 Archer ave., balandžio 13 d. minėjo savo 13 metų vedybinių gyvenimo sukaktį. Minėjimas įvyko Martinquette restorane su vakariene ir šokiais. Mikšiai augina tris dukreles: Christiną, Jacqueline ir Rikardą. Ks.

—Walter Prunckle, 24 E. 102 place, mirė balandžio 12 d. savo namuose nuo širdies smūgio, palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse. Prunckles gimęs Lietuvoje vasario 10 d. 1885 m., išgyneno Roselande 36 metus, paliko žmoną Mary, sūnus Antaną, Joną ir Juozą ir duktę Anna Labolę, ir brolis Juozą Pranskį ir Albertą Prunskį, septynis anūkus ir daugiau giminių.

—Paškonio Augustino ir Stelios Bartkevičienės sutuoktuvės įvyksta š. m. gegužės 17 d. Vestuvių pokylis bus Royal Club svetainėje.

—Prof. Vladas Jakubėnas specialiai parašė muziką dainai, kuri bus atlikta vaidinime "Vėjas gluosniuose". Veikalą parašė Algirdas Landsbergis; režisuoja Algimantas Dikinis.

—Kan. Juozo Tumo-Vaižganto 25 metų mirties sukakties minėjimas rengiamas Chicago lietuvių visuomenės organizacijų š. m. gegužės 11 d. 10 val. ryto Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont ave., Chicagoje. Iškilmės prasidės pamaldomis, o vėliau seks kan. Kapočiaus, B. Brausko ir J. Jurkūno trumpas kalbos apie J. Tumą-Vaižgantą. Aktorius Antanas Rūkas duos Vaižganto kūrybos ištraukų. Visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti.

LALIO ŽODYNAS

yra standartinis Amerikos lietuvių žodynas. Geresnio anglietuvių kalbų žodyno nėra. Nenuomatoma, kad naujas žodynas greitai laiku būtų spausdinamas. Todėl siūlame dabar įsigyti šį stipriai įrįštą 1256 puslapių angliškai-lietuvišką ir lietuviškai-anglišką žodyną. Kaina—\$14.00. Žodynas Jams bus išsiųstas, jei pasiųskite \$14.00 čekį ar Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Skaitykite "N-nas"

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos mėnesiniai išmokėjimais. Dėl visų informacijų, kreipkitės į MUTUAL FEDERAL SAVINGS JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas 2202 W. Cermak Rd. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

ŠITO NAMO NEREIKĖS PIRŠTI—pamatę ir apskaičiavę, tuoj norėsit jį įsigyti. Gage Pk. netoli Jaunimo Centro prie gero susisiekimo, gražioje apylinkėje 2 a. mūr. 5 kamb. (3 mieg.), butas viršuje savininkui. Pirmas aukštas išnuomotas už \$100 mėn. Gazo karšto vandens šildymas. Namas tik 16 metų, ypatingai geram stovyje su visais moderniškais įrengimais. Mūr. garažas. Sklypas 45 pėdų. \$24,000. A. Sirutis.

MARQUETTE PARKE Mūr. 6 ir 6 kamb., šildymas karštu vand., dvigubas mūro garažas. Platus sklypas. \$30,000. Apžiūrėkite! Tikrai puikus namas: Mūr. 6 kamb., 3 mieg. (event. 4 mieg.), 6 metų. Gazu šildymas, garažas. \$22,000; Mūr. 5 apartm. ir biznis. \$563 pajamų ir mėn. \$55,000. Geriausioje vietoje. A. Reklaitis.

2x5, MŪR. prie 62nd ir Maplewood. Namas geram stovyje. \$30,000. A. Katilius.

ARTI PARKO 6 kamb. mūr. bungalow su ekstra įrengtu apšildomu kamb. atloki. Šildymas karštu vandeniu. Proga pirkti už \$17,500. A. Lina.

PRIE 65-os ir Hermitage, mūr.: 5, 4½ ir 4 kamb. Vienas butas su visais baldais. Gazo šildymas. Dvigubas mūr. garažas. \$20,500. A. Reklaitis.

2 METU 1½ AUKŠTO puikus ir šviesus mūras, 2x4½, Gage Parke. 2 šildymo sistemos—radiant, alyva. Viskas moderniška. Už viršų \$100 nuomos. \$32,000. A. Sirutis.

P. LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET

PIRKITE ir parduokite savo nekilnojamą turtą per mūsų įstaigą. Naudokitės mūsų teisingu patarnavimu.

TALMAN REALTY SALES

2625 West 71st St. Chicago 29, Illinois Republic 7-9400

Perkant ar parduodant nuosavybę per mūsų įstaigą Income Tax patarnavimas veltui.

BRIGHTON PARKE \$3,000 IMOKETI Med. 2 po 5, 37 pėdų sklypas, mod. vidus, prie gero susisiekimo. \$5,000 IMOKETI Med. 2 butai, 4 ir 5 kamb. Pečiais šildymas, gražios išvaizdos namas, arti kryžminio susisiekimo. \$5,000 IMOKETI Mūr. 2 butai ir siuvėjo dirbtuvė, gera vieta, arti Marquette parko. \$6,000 IMOKETI Med. 2 po 4 kamb., centr. šildymas, garažas, šviesus medis, geras plasteris, naujas garažas. \$7,000 IMOKETI Mūr. 2 po 4, centr. šildymas, švarūs kambariai, geras garažas. \$8,000 IMOKETI Du po 6 mūr., centralinis šildymas, garažas, viskas moderniška. \$9,000 IMOKETI Mūr. 2 po 6, centr. šildymas, garažas, dideli kambariai, gera vieta Gage Parke.

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE 2737 W. 43rd St. CL 4-2390

BRIGHTON PARKE pasirinkimas iš trijų: 2 aukštų mūriniai, 2 po 4 ir 2 kamb. butai rūsyje. Alyva karštu vandeniu šildymas. 2 mašinų garažas. Kaina \$22,500. PRIE BRIGHTON PARKO 2 aukštų mūrinis, 5 ir 6 kamb., 2 mašinų garažas. Paskubėkit, kaina žemiau \$16,500. GAGE PARKE 5 kamb. mūrinis—\$16,900; 6 kamb. mūrinis—\$17,900. MARQUETTE PARKE 6 kamb. mūrinis—\$18,900. 6 KAMB., uždari porčiai, galimybė ketvirtam miegamam. Modernios vonios ir kabinėtinė virtuvė, 2 mašinų garažas—\$18,500.

BELL - VARPAS

Real Estate, Insurance, Notary Public 5916 So. WESTERN AVENUE PROspect 8-2233

LIETUVIŠKOJE KOLONIJOJE parduodamas geras biznį daras restoranas. Kaina tik \$4,000.

BRIGHTON PARKE, arti lietuviškos mokyklos mūrinis 2 po 5, platus sklypas, šild. gazu, garažas. \$18,500. MARQUETTE PARKE mūrinis 6 kamb. bungalov. \$15,000. MŪRINIS, 1-5, 2-3, 2-2, centralinis šildymas, garažas. Namas mokasi patis. Nupiginta kaina.

VENTA

4077 Archer Ave. LAFayette 3-3881

Gausus pasirinkimas namų ir kitokiu nuosavybių parduoti ir pirkti. Sąžiningas ir teisingas patarnavimas.

KUTRA - NORKUS REALTY

2405 West 51st Street

REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE — INCOME TAX Veikia nuo 1950 metų.

Raštinės telefonas: WA 5-5030 Namų — J. Kutra, RE 7-7321 A. Norkus, RE 8-3579

NORVILA

2600 West 59th St. PROspect 8-5454

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

—TUESDAY, MAY 6, 1953

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos mėnesiniai išmokėjimais. Dėl visų informacijų, kreipkitės į MUTUAL FEDERAL SAVINGS JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas 2202 W. Cermak Rd. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PRIE GERO SUSISIEKIMO 7 metų 6 kamb. rezidencija Marquette Pk. Gazo šiluma. \$21,000. A. Katilius. PAJAMŲ NUSAVYBĖ Bridgeporte. 3 a. mūras. 6 po 4 ir 3, alum. langai, 2 auto garažas. \$374 mėn. pajamų—\$21,000. A. Plausinaitis. 1½ AUKŠTO 1 metų mūr. namas (5 ir 4 kamb.), prie 62-os ir Kolin. Šildymas karštu vandeniu alyva. Abu butai išnuomoti už \$310 į mėnesį. \$36,000. A. Katilius.

5 IR 3 KAMB. butai mūr. name Marquette Pk. 30 pėdų sklypas. 2 karų mūr. garažas. \$24,000. A. Lina. BRIDGEPORTE 2 mūriniai namai ant vieno sklypo. Priekyje 6-6-5 kamb. butai, užpalkalyje 4 kamb. namas, rūsys, šildymas gazo pečiais. \$20,000. A. Reklaitis.

2x5 ANT 50 PĖDŲ sklypo su šalia 50 p. sklypu prie 62-os tarp Cicero ir Pulaski. 2 karų garažas. \$25,000. A. Katilius.

BRIGHTON PK. 3x4 ir krautuvė. Stiprus ir tvirtas mūras su gretimų sklypu ir 2 auto garazu. Parduoda vaikai tėvui mirus tikai už \$39,000. A. Sirutis.

2x6, MŪRINIS, tik pusė bloko nuo Marquette Pk. 3 karų mūr. garažas. \$33,500. A. Katilius.

2 BUTŲ MŪR. NAMAS su 4 kamb. butu rūsyje Mar